

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Epistola B. Pavli Apostoli ad Hebræos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

6 Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terrarum, dicit, Et adorent eum omnes Angeli Dei.

7 Et ad Angelos quidem dicit, Qui facit Angelos suos, spiritus: & ministros suos, flammam ignis.

8 Ad Filium autem, Thronus tuus Deus in seculum seculi: virga æquitatis, virga regni tui.

9 Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea vixit te Deus, Deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis.

10 Et, Tu in principio Domine tetra fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli.

11 Ipsi peribunt, tu autem permanebis: & omnes vestimentum veterascent.

12 Et velut amictum mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

13 Ad quem autem Angelorum dixit aliquando, Sede à dextris meis, Quoadusque ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?

14 Nonne omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis?

CAP. II.

1 Propterea abundantius oportet observare nos ea quæ audivimus, ne forte peffluamus.

adorent ut eum dicit in mundum primogenitum inducit cum attendit
מלך דין אמתו דמעל כוכרא לעלמא אמר דלה נסגרו
qui facit dicit sic autem Angelis de Dei Angelis
מלאכא דאלהא: על מלאכא דין הכנא אמר דעבד
autem filio de vrentem ignem & ministros suos spiritus Angelos
על ברא דין
credum sceptrum seculorum in seculum o Deus tuus quia ceteros dicit
מכר דמוסר דילך אלהא לעלם עלמין שכטא פשיטא
propter iniquitatem & odisti iustitiam dilexisti
מלאכא דמלכותך: רחמת כאנותא וסנית עולא מטל
præ excellenter lætitæ oleo Deus tuus Deus vixit te
הא משחך אלהא אלהך משחך דחרותא יתיר מן
tertz fundamenta ipsius posuisti principio à tu & rursum coloribus
דמך: ותות את מן ברישית סמת שתאסיה דארעא
es stans & tu præteribunt ipsi sunt manû tuarû operâ & cæli
דמך נכר אודך אנון: הנון עברין ואנת קים את
eos involues amictum & tanquam veterascent vestimentis sunt & ceteros
מלך דין אך נחמת נבלון: ואך תכסיתא תעוף אנון
deficient non & anni tui es exilens sicut & tu mutabuntur ipsi
דמך נחמת אנת אך דאיתוך אנתושנך לא נגמרין:
donec dextera mea à sede dixit vnuquam Angelis exatentur
מך מן מלאכא ממתום אמר דתב מן ימני ערמא
nonne pedibus tuis sub scabellum inimicos tuos ponam
ואס כעל דכבך כובשא תחית רגליך: לא הא
in ministerium qui mittuntur administratorij spiritus sunt
מך איתוך רוחא דמשמשתא דמשדרין כמשמשתא
vitas ad hereditandû qui fuerit suos esse
מך דעמין למארת חיא:
caput
כפלאון ב
in eo attenti sumus ut magis de-emus hoc propter
מך הנא חיבנין דיתודאית נהוא זהירין כתרם
cadamus et forte quod audiamus
דמך דלא נפל:

6 Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terrarum, dicit, Et adorent eum omnes Angeli Dei.

7 Et ad Angelos quidem dicit, Qui facit Angelos suos, spiritus: & ministros suos, flammam ignis.

8 Ad Filium autem, Thronus tuus Deus in seculum seculi: virga æquitatis, virga regni tui.

9 Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea vixit te Deus, Deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis.

10 Et, Tu in principio Domine tetra fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli.

11 Ipsi peribunt, tu autem permanebis: & omnes vestimentum veterascent.

12 Et velut amictum mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

13 Ad quem autem Angelorum dixit aliquando, Sede à dextris meis, Quoadusque ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?

14 Nonne omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis?

NOVUM
TESTAMENTUM
A.
IV.

6 ἔπειθὲ δὲ πάλιν εἰσαγάγει τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγων, καὶ προσκυνήσατε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ. 7 καὶ πρὸς τοὺς ἄγγελους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἄγγελους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πύργους φλόγα. 8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος: ἔξουσιος ἐστὶς δεξιῶν σου. 9 ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν: διὰ τὸν λόγον οὗτος ἐβίβησεν ἐκ σοῦ ὁ θεός, ὁ θεός σου ὡς ἡ αἰὶν ἡ ἀγαλλίασός σου ἐκ τῶν κερμάτων σου. 10 καὶ, Σὺ κατὰ ἀρχαί, καὶ εἶς, τὴν γλῶσσαν ἐκ τῶν νεφελῶν σου οἰστῶσιν οἱ ἄγγελοι. 11 αὐτὸν ὑποκαθίστησιν, ὡς ἐπὶ δεξιῶν σου, καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου ὑποκαταστήσονται ὑποπόδιον ποδῶν σου. 12 καὶ ὡς ἐπὶ δεξιῶν σου ἕξει αὐτοὺς, καὶ ἐμαρτύρησονται, ὅτι ὁ κύριός ἐστις, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς οὐρανόθεν ἐλάλησας εἰρήνην τε, καὶ δικαιοσύνην μετὰ σοῦ. 13 πρὸς δὲ τὸν υἱόν λέγει, Ὁ θεός σου ἐκ δεξιῶν σου, ὡς ἐπὶ δεξιῶν σου ὡς ἡ αἰὶν ἡ ἀγαλλίασός σου ἐκ τῶν κερμάτων σου. 14 ἕξει πάντες οἱ ἐχθροί σου ὑποπόδιον ποδῶν σου, εἰς δεξιὰς σου ὑποκαταστήσονται ὑποπόδιον ποδῶν σου. Κεφ. β.
1 Διὰ τὸν λόγον οὗτον δεξιῶν σου ἡμεῖς προσέχοντες τὸν υἱόν τοῦ θεοῦ, μή τις ἀποστήσῃ ἀπὸ τῆς δεξιῶν σου.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

& omnis fuit firmus Angelorum per manū qui dicitur est sermo enim si
 אן ניר מלתא דאתמללת ביד מלאכא אשתררת וכל
 in iustitia compensationem accepit super eum & transgressus est qui audiuit e
 דשמעיה ועבר עלייה קבל פורענא ככאותא
 vitz sunt quæ ipsa ca super contemnamus si effugiemus nos quomodo
 איכנא חנן נערוק אן נכסא על אילין דהנון אנון חיינ
 in nos audierunt qui ex eo ijs & ab enarrari Dno nro à quæ ceperūt ipsa
 הנון דשריו מן מרון למתמללו ומון אילין דמנה שמעו בן
 & per miracula per signa Deus de ijs attestetur eum confirmata sunt
 אשתדרו כד סהד עליהון אלהא כאותא ובתדרתא
 quæ datz sunt Sanctitatis Spiritus & per distributiones varias & per virtutes
 ובחילא משהלפא ובפולגא דרוחא דקודשא דאתהבו
 eius voluntatē iuxta
 איך צבינר:

crucifixionis parateces prima statio

קימא קרמיה דערוכותא דוקיפותא

de quo futurum mundum subiecit Angelis enim non
 לא הוא ניר למלאכא שעבר עלמא דעתיד דעלוהי
 vir quid est & ait Scriptura testatur sicut sed loquimur
 ממללינון אלא איך דמסהד כתבא ואמר מנו נכרא
 paulisper depressisti eum quod visitas eum hominis & filius quod memor es ei
 דעהרתיה וברה דאנשא דסערתייה אמכתייה קליל
 & auctoritatē dedisti ei in capite ei posuisti & honorē gloriam Angelis præ
 מן מלאכא תשבוחתא ואיקרא סמת ברישה ואשלטתיה
 pedibus eius sub subiecisti quid & omne manuum tuarum in opera
 בעברא דאודיך וכל מרם שעברת תחית רגלוהי
 quod non quicquid omne non ei subiecit quid quod omne aurē in hoc
 ברי דין וכל מרם שעבר לה לא שבק מרם דלמ
 subiectam sit quid quod omne videmus hæc non autem nunc subiectum sit
 משעבר השא דין לא עד בייל הונון וכל מרם משעבר
 Iesus qui est ipse videmus Angelis præ paulisper quæ depressit autem eum ei
 לה הו דין דמך קליל מן מלאכא הונון דהויו ישוע
 ipse in capite eius positus est & honor & gloria mortis suæ passionē propter
 מטל השא דמותה ותשבוחתא ואיקרא סים ברישה הו
 mortem gustavit homine omni pro per gratiam suam Deo excepto enim
 ניר סטר מן אלהא בטיבותה הלה כל נש טעם מותא

2 Si enim qui per Angelos
 dicitur est sermo, factus est
 firmus, & si omnis præuati-
 catio & inobedientia accepit
 iustā mercedis retributionē:

3 Quomodo nos effugiemus
 si tantam neglexerimus salu-
 tem? quæ cum initium ac-
 cepisset enarrandi per Do-
 minum, ab eis qui audierunt,
 in nos confirmata est,

4 Contestante Deo signis, &
 portētis, & variis virtutibus,
 & Spiritus sancti distributio-
 nibus secundum suam vo-
 luntatem.

5 Non enim Angelis subie-
 cit Deus orbem terræ futu-
 rum, de quo loquimur.

6 Testatus est aurē in quo-
 dam loco quis, dicens, Quid
 est homo quod memor es ei-
 us: aut Filius hominis quo-
 niam visitas eum?

7 Minuisti eum paulomi-
 nus ab Angelis, gloria & ho-
 nore coronasti eum, & con-
 stituisti eum super opera ma-
 nuum tuarum.

8 Omnia subiecisti sub pe-
 dibus eius. In eo enim quod
 omnia ei subiecit, nihil dimi-
 sit non subiectum ei. Nunc
 necdum videmus omnia sub-
 iecta ei.

9 Eum autem qui modico
 quàm Angeli, minoratus est,
 videmus Iesum propter pas-
 sionem mortis, gloria & ho-
 nore coronatum, ut gratia
 Dei, pro omnibus gustaret
 mortem.

2 הו דין דמך קליל מן מלאכא הונון דהויו ישוע
 ipse in capite eius positus est & honor & gloria mortis suæ passionē propter
 mortem gustavit homine omni pro per gratiam suam Deo excepto enim
 ניר סטר מן אלהא בטיבותה הלה כל נש טעם מותא
 3 Quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem? quæ cum initium accepisset enarrandi per Dominum, ab eis qui audierunt, in nos confirmata est,
 4 Contestante Deo signis, & portētis, & variis virtutibus, & Spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem.
 5 Non enim Angelis subiecit Deus orbem terræ futurum, de quo loquimur.
 6 Testatus est aurē in quodam loco quis, dicens, Quid est homo quod memor es eius: aut Filius hominis quoniam visitas eum?
 7 Minuisti eum paulominus ab Angelis, gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum.
 8 Omnia subiecisti sub pedibus eius. In eo enim quod omnia ei subiecit, nihil dimisit non subiectum ei. Nunc necdum videmus omnia subiecta ei.
 9 Eum autem qui modico quàm Angeli, minoratus est, videmus Iesum propter passionem mortis, gloria & honore coronatum, ut gratia Dei, pro omnibus gustaret mortem.

10 Decebat enim eum propter quem omnia, & per quos omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum, per passionem consummare.

11 Qui enim sanctificat & qui sanctificatur, ex vno omnino. Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare, dicens,

12 Nuntiabo nomen tuum fratribus meis: in medio Ecclesie laudabo te.

13 Et iterum, Ego ero fideus in eum. Et iterum Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi Deus.

14 Quia ergo pueri communicauerunt carni & sanguini, & ipse similiter participauit eisdem, ut per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium, id est, diabolum:

15 Et liberaret eos, qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant seruituti.

16 Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit.

17 Unde debuit per omnia fratribus similari, ut misericors fieret, & fidelis Pontifex ad Deum, ut repropitiaret delicta populi.

18 In eo enim in quo passus est ipse & tentatus, potens est & eis qui tentantur auxiliari.

CAP. III.

10 ἐπεὶ περὶ ἑαυτοῦ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' ὃν τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντων, ἑαυτὸν ἑαυτοῦ, διὰ τὸ παθῆναι, ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 11 ὁ, τὸν ἑαυτοῦ ἀναζών, καὶ δι' ἑαυτοῦ ἀναζών, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 12 λέγων, Ἀπαγγέλω τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ ἀδελφοῦ μου, ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 13 καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσταμαι περὶ σωῆς ἐπ' αὐτοῦ, καὶ παλαί, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 14 ἐπὶ οὐκ ἔπαυσα κακοῦ καὶ σαρκοῦ καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ ἀναζών, ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 15 ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 16 ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 17 ὁ θεὸς ὡφείλει καὶ τὸν αἰῶνα ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν. 18 ἵνα ἐπιγαυῶσεν αὐτοὺς καὶ λαόν.

& filios propter eum & omnia per manu cui' oia eum enim erat docens
וְאֵלֶּיךָ הָיָה כָּל־הַיְשׁוּבָה דְּלִישׁוּבָה וְכָל־מַטְלָתָהּ וּבְנֵי
per passiones salutis eorum ut principem in gloriam suam intro duxerat multos
מִיָּמָיו אֵעָלָה לְהַשְׁבֹּחָהּ דְּלִישׁוּבָה דְּרִיבְיָהּ וְהוּיָהּ בְּהַשְׁבָּחָהּ
vno ab qui sanctificatur & illi qui sanctificat enim ipse
פְּרִיעֵתָם עִם
נְבוּרָיו : הוּ נִיר דְקִדְשׁ וְהֵנוּן דְאַתְקִדְשׁוּ מִן־הַד
fratres suos eos ut vocet erubescit non hoc propter omnes
אֲנִי כְּלָדָן מְטַל הֵנָּה לֹא כְּהֵרַת דְּנִקְרָא אֲנוּן אַחֵוּהִי :
laudabo te Ecclesie & in medio fratrib' meis nomē tuū annuntiabo eis
כְּדִאֲמַר אֲכַבֵּר שְׁמֶךָ לְאַחֵי וּבְנוֹה דְעֵדְתָא אֲשַׁבְּחֶךָ :
& filij ego ecce & rursū in eo fideus ero quia ego & rursū
וְתוֹב דְאֵנָּה אַחֵוּהִי תְכִיל עֲלוֹהִי וְתוֹב הָא אֲנָּה וּבְנֵי
Deus mihi quos dedit
דִּבְבֵת לִי אֵלֵּהָ :

Dei Genitricis

דילדת אלהא

in ipsa ipse etiam & sanguinis carnis participes fuerunt filij enim quoniam
מְטַל נִיר דְבְנֵי אֲשִׁתּוֹתַפִּי בְּכִרְא וּדְמָא אָף הוּ בַח
eum aboleret ut per mortem suā in ipsis in eis participes facti est in similitudine
בְּמִתּוּתָא אֲשִׁתּוֹתַף בְּהִין בְּהִין דְּבְמִתּוּתָהּ נְבִטַל לְמִן
eos & solueret Satanās qui est mortis imperium qui tentat
וְהִירִד שׁוֹלְטָנָא דְמִתּוּתָא דְאִיתּוּהִי סַטְנָא : וְנִשְׂרָא לְהֵנוּן
erant mancipati vitas suas per totas mortis qui in timore ipsius
אֲלִין דְּבַרְחָתָא דְמִתּוּתָא בְּכִלְהוּן חֵיִהוּן מְשַׁעֲבִדִין הוּוּ
semine ex sed assumpsit Angelis ex enim non
לְעִבְדוּתָא : לֹא נִיר מִן מַלְאֲכָא נִסְכֵּי אֲלֵא מִן זִרְעָה
similis fieret re ut in omni fuit iustum hoc propter assumpsit Abrahā
דְּבִכְרֵתָא נִסְכֵּי : כְּטַל הֵנָּה זִרְף הוּא רְבִכְל מִרְס נְתַרְמָא
in ijs quib' Dei fidelis Sacerdos & summus misericors ut fieret similitudo
לְאַחֵוּהִי דְנוּהָא כְּרַחֲמָנָא וּרְבִכּוּרָא מְהִימָנָא כְּרַאֲלֵהָ
passus est quod ipse enim in eo populi peccata ipsius super expiis & eius
וְהוּא כְּחִסָּא עַל חַטְוֵהִי דְעַמָּא : כְּהִי נִיר דְהוּ שֵׁ
qui tentantur ijs ut opem ferat potest & tentantur
וְהוּא מְשַׁבַּח דְנַעֲרָר לְאִילִין דְמַתְנַסִּין :

קפלאון

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et c.

caelis quæ à vacatione qui vocati estis Sancti fratres mei itaque
מכיל אחי קדושה דאתקריהון בקדינה דמן שמיא
 Iesum confessionis nostræ Sacerdotē & summū Apostolum hunc considerate
 חזואהי להנא שליחא ורב כומרה דתרויון ישוע
 in tota Moses sicut qui fecit ipsum ei quod fidelis sit Christum
משיחא : דמהימן למן דעבדה איך מושא בכלה
 Moyses quā longè illius gloria huius enim est amplior domo ipsius
ביתה : סניאא היגיר תשבוחתה דהנא טב מן דמושא
 omnis ipsi edificij quā longè domum qui edificavit honor ei amplior est sicut
הכנא דסני איקרא דבניה דביתא טב מן בנינה : כל
 Deus omnia qui edificat verò ipse edificata est homine ab enim domus
ביתא גיר מן אנשא הו מתכנא הו דין דבניה כל אלהא
 in testimonium tota in domo eius fidelis servus t̄quam & Moses est
הו : ומושא איך עבדה אתהימן בביתה כלה לסהדותא
 verò Christus per manū ipsius ad dicendum erant quæ futura eorum
דאילין דעתידן הוי למתמללו באידרה : משיחא דין
 ad finem v̄que si nos domus eius & est domum suā super Filij t̄quā
איך ברא על ביתה ואיתוהי ביתה חנן אן ערמא לחרתא
 ait quā obrem spei illius & gloriatiōe facierū reuelatiōe retinuerim?
נאחוד גליות אפא ושובהרא דסכרה : מטל דאמרת
 obtuleris ne audieritis vocem eius si Hodie Sanctitatis Spiritus
רוחא דקודשא דיומנא אן בקלה תשמעון : לא תקשון
 tentationis in die & sicut exacerbatores tanquā ad eum exacerbādū corda v̄rā
לבותכון למרנותה איך ממררנא ואיך יומא דנסיונא
 quadraginta opera mea viderūt & probauerūt patres v̄ri cū t̄tauerūt me in deserto
דבמדברא : דנסיוני אבהיכו וקבו הו עבדי ארבעון
 est quia popul⁹ & dixi illa in generatione mihi t̄diū fuit hoc propter annis
שנין : מטל הנא מאנת לי בדרא הו ואמרת דעמי הו
 ve iurauerim ita semitas meas cognouerūt nō & ipsi corde suo qui errat
דטענה לבהון והנון ליה ידעו אורחתי : איך דימית
 ne fortè fratres mei igitur caute in requiē meā ingredietur quia nō in ira mea
ברנוני דלא נעלו לניחתי : אודהרו הכיל אחי דלמא
 & recedatis sit fidele quod non malum cor ex vobis in homine sit
נהוא באנש מנכון לבא בישא דלא מהימן ותפרקון מן
 viuente Deo
אלהא היא :

1 Vno 2. Fratres sancti, vo-
 cationis celestis participes,
 considerate Apostolū & Pon-
 tificem confessionis nostræ
 Iesum:
 2 Qui fidelis est ei, qui fe-
 cit illum, sicut & Moyses in
 omni domo eius.
 3 Amplioris enim gloriæ iste
 p̄x Moysē dignus est habi-
 tus, quantò ampliorem ho-
 norē habet domus qui fabri-
 cavit illam.
 4 Omnis nāque domus fab-
 ricatur ab aliquo, qui autē
 omnia creavit, Deus est.
 5 Et Moyses quidem fidelis
 erat in tota domo eius, tan-
 quam famulus, in testimoniū
 eorum quæ dicenda erant:
 6 Christus verò, tanquam
 Filius, in domo sua, quæ do-
 mus sumus nos, si fiduciam
 & gloriā spei v̄que ad fin-
 em firmam retineamus.
 7 Quapropter sicut dicit
 Spiritus sanctus, Hodie si vo-
 cem eius audieritis,
 8 Nolite obdurare corda
 vestra, sicut in exacerbatione
 secundum diem tentationis
 in deserto,
 9 Vbi t̄tauerunt me patres
 vestri: probauerūt, & viderūt
 opera mea quadraginta annis.
 10 Propter quod infensus fui
 generationi huic, & dixi, Sem-
 per errant corde. Ipsi autem
 non cognouerunt vias meas,
 11 Quibus iuravi in ira mea,
 si introibūt in requiē meam.
 12 Videte, fratres, ne fortè
 sit in aliquo vestrum cor ma-
 lum incredulitatis, disceden-
 di à Deo viuo:

I Oυτι, αδελφοι αγαποις, οτι προσεβη μετ' εμου, κατασκευαστη τον δευτερον και αρχιτεις της ομολογιας ημετης
 Ιησους Χριστος, 2 οτις οτις της παλιου νομου, ως και Μωυσης εις ολον τω οικω αυτου. 3 πλειονος γαρ
 δεξιας εστιν ομοιοτης Μωυση η ζωουσα, και λιτ' οσον πλειονα ημελι εχθ' το οικου ε κατασκευασται αυτου. 4 παρ' ολη
 θειας κατασκευασται αυτου. 5 και Μωυσης, παρ' ολην τω οικω αυτου, ως ος εσται εις οσον αυτου, ε ομοιος εσται εν
 ημεις, εις οσον τω οικω αυτου και τω οικω αυτου. 6 Χριστος δε ως υιος εστιν αυτου, ε ομοιος εσται εν
 ημεις, εις οσον τω οικω αυτου και τω οικω αυτου. 7 οτι και τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου,
 λιτ' οσον τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου. 8 μη σκληρυνετε τας καρδιας υμων, ως
 εν τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου. 9 ε ομοιος εσται εν τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου,
 ομοιος εσται εν τω οικω αυτου, εις οσον τω οικω αυτου. 10 οτι προσεβη μετ' εμου, κατασκευαστη τον δευτερον και αρχιτεις της ομολογιας ημετης
 Ιησους Χριστος, 12 Videte, fratres, ne fortè sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis, discedendi à Deo viuo:

13 Sed adhortamini vosmet-
ipfos per singulos dies, donec
Hodie cognominatur, vt nō
obduretur quis ex vobis fal-
lacia peccati.

14 Participes enim Christi
effecti sumus: si tamen ini-
tium substantiæ eius vsque
ad finem firmū retineamus,

15 Dum dicitur, Hodie si
vocem eius audieritis, nolite
obdurare corda vestra, quē-
admodum in illa exacerba-
tione.

16 Quidam enim audien-
tes, exacerbauerunt: sed nō
renuērūt qui profecti sunt ex
Ægypto per Moysen.

17 Quibus autem infensus
est quadraginta annis? Nō
ne illis qui peccauerūt, quo-
rum cadavera prostrata sunt
in deserto?

18 Quibus autem iurauit
non introire in requiē ipsius,
niſi illis qui increduli fuerūt?

19 Et videmus quia non
potuerunt introire in requiem
ipsius propter incredulitatē.

CAP. IIII.

1 Timeamus ergo ne forte
relicta pollicitatione intro-
cundi in requiem eius, existi-
metur aliquis ex vobis de-
esse.

2 Etenim & nobis nuntia-
rum est quemadmodum &
illis: sed non profuit illis ser-
mo auditus, non admittus fi-
dei ex iis quæ audierunt.

ad diem vsque diebus omnibus anima vestra ab postulate sed
אלא בעו מן נפשכון כלהון יומתא עדמא ליומא
per deceptionem ex vobis homo induretur neque Hodie qui vocatur
דמקרא יומא ולא נתקשא אנש מנכון בטעיות

Canditorum sabbatho
שביתה דחורא

ad finem & vsque principio à si cum christo enim cōtinuati sumus
אחחרטון גיר משיחא אן מן רישיתא ועדמא לאהריתא

Hodie dictum est sicut perseverauerimus vera hac substantia in ipſa
הבקימא הנא שדירא נחמסן; איכנא דאמיר דיומא

ad eam exacerbandum corda vrā obduretis ne audieritis vocis eius sicut illi
אנבה קלה תשמעון לא תקשון לבותכון למרגותה;

ex qui exierunt oēs illi nō & eū exacerbauerūt qui audierūt illi enim facti erūt
מן און גיר הנון דשמעון וארגוהו לא כלהון דנפקו מן

annis quadraginta ei ex diu & in quibus Moſis per maſi eſt
מרגון בור מושא; ובאילון מאנת לה ארבעון שנין

& de in deserto ceciderunt & ossa eorū qui peccauerūt in his
אלא בתגון דהטו וגרמיהון נפלו במדברא; ועל

qui non his de sed in requiem suam ingrederetur qu non introit quibus
אין ישא דלא נעלון לניחתה אלא על הנון דלא
crediderūt quod nō ppter ingredi potuerūt quod nō & videmus quod non
אנשיתא; וחיונן דלא אשכחו למעלו בטל דלא הימנו;

caput
קפלאון ד

in requiem ingrediendi promissio stat dum ne forte ipsius requiem
ינחיל הכול דמא כר קים מולכנא דמעלתא דלניחתה

enim nos etiam ingrediendo ab qui cesset inter: vos homo immo-
נשמח אנש בכון דפשא מן דלמעל; אף חנן גור

sermo illis eis profuit non sed illi etiam sicut exacerbauerunt
אחברון אין דאף הנון אלא לא אותרת און להנון מלתא

qui ipsum audierūt eorum cui fide fuit cōparatus qu non propterea quē addidit
דשמעון בטל דלא מכונא הות בהימנותא להנון דשמעויה;

13 ἅμα ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν σου καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
אן מן נפשכון כלהון יומתא עדמא ליומא
14 μέτρον καὶ ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
אנבה קלה תשמעון לא תקשון לבותכון למרגותה;
15 ὅτι τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
מן און גיר הנון דשמעון וארגוהו לא כלהון דנפקו מן
16 πέντε καὶ ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
מרגון בור מושא; ובאילון מאנת לה ארבעון שנין
17 ὅτι τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
& de in deserto ceciderunt & ossa eorū qui peccauerūt in his
אלא בתגון דהטו וגרמיהון נפלו במדברא; ועל
18 ὅτι τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
qui non his de sed in requiem suam ingrederetur qu non introit quibus
אין ישא דלא נעלון לניחתה אלא על הנון דלא
19 ὅτι τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
אנשיתא; וחיונן דלא אשכחו למעלו בטל דלא הימנו;

Κε. δ.
1 Φοβηθήτωσαν ἡμεῖς καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
I Φοβηθήτωσαν ἡμεῖς καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
2 καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν
2 καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν καὶ τὸν ἄλλον καθ' ἡμέραν ἕως ἡμερῶν

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et al.

dicic verb sic qui credidimus ipsi nos in requiem autem ingredimur
עאלען דין לניחא חנן אילין דהיטנן איכנא דין אמר
 opera ipsius quia ecce in requie mea ingredietur quia no in ira mea iuravi sicut
איך דימית ברונני דלא נעלון לניחתי דהא עברוהי
 sabbatho de dixit sicut fuerunt mundi initio ipso ab Dei
דאלהא מן שוריה רעלמא הווי⁴ איך דאמר על שבתא
 omnibus operibus fuit ab seipimo in die Deus quod requieuit
דאתניח אלהא ביומא שביעיא מן עברוהי כלהון
 igitur quoniam in requie mea ingredietur quis no ait rursus & illic
והרכאתוב אמר דלא נעלון לניחתי⁶ מטל הכיל
 qui euangelizati sunt & ij sibi ingredietur homo vt homo locus erat
דאית הוא אתר דאנש אנש נעול לה והנון דאסתברו
 alium diem rursus assensum praeberit eo qd no introierit non primi
קדמיא לא עלו בדלא אתטיפו⁷ טוב יומא אחרנא
 qd dixerit scriptu est supra sicut multum tempus post a ponit
סאם מן בתר זכנא סניא איכנא דמן לעל כתיב דאמר
 corda vestra obturetis ne audieritis vocem eius si Hodie David
דויד דיומנא אן בקלה תשמעון לא תקשון לבותכו
 fuisse locutus non illis praestitisset requiem Nun filius Iesus enim si
אלו ניר ישוע בר נון אנית הווא אנון לא אמר הוא⁸
 sabbathizadu esse est firmum Itaque alio die de postea
מן בתר כן על יומא אחרניא⁹ מדין קים הו למשבתו
 requieuit in requiem ei qui ingressus est eum is Dei populo
לעמה דאלהא¹⁰ אינא ניר דעל לניחתי אתתניח
 igitur enitatur suis a Deus sicut operibus suis ab ipse etiā
אף הו מן עברוהי איך דאלהא מן דילה¹¹ נתחפש הכיל
 qui non coram ad similitudinem eadamus vt non requie in illa vt ingrediamur
דנעול להי ניחא דלא נפל בדמותה דהנון דלא
 efficax & omnino Dei sermo enim est vniuersalis persuasi sunt
אתטיפו¹² חויה הו ניר מלתה דאלהא וכל סערא
 vique & ingreditur orium duorum gladius quam longè & acutior
וחרופא טב מן ספסירא דתרין פימיה ועאלא עדמא
 & ossium & medullae & compagum & spiritus animae ad diuisionem
לפורשנא דנפשא ודרוחא ודשיתא ודמוחא וגרמא
 cordis & uoluntatem cogitationes & dijudicat
ודינא מן שבתא ותרעיתא דלכא

3 Ingridiemur enim in re-
 quie qui credidimus: quem-
 admodum dixit, Sicut iuravi
 in ira mea, si introibunt in re-
 quiem meam: & quidem o-
 peribus ab institutione mun-
 di perfectis.
 4 Dixit enim quodam loco
 de die septima sic, Et requie-
 uit Deus die septima ab om-
 nibus operibus suis.
 5 Et in isto rursus, Si in-
 troibunt in requiem meam.
 6 Quoniam ergo superest
 introire quosdam in illam, &
 ij, quibus prioribus annun-
 tiatum est, non introierunt
 propter incredulitatem:
 7 Iterum terminat diem
 quendam, Hodie, in David
 dicendo, post tantum tempo-
 ris, sicut supra dictu est, Ho-
 die si vocem eius audieritis,
 nolite obdurare corda vestra.
 8 Nam si eis Iesus requiem
 praestitisset, nunquam de alia
 loqueretur posthac die.
 9 Itaque reliquimur sabbat-
 hismus populo Dei.
 10 Qui enim ingressus est
 in requiem eius, etiam ipse
 requieuit ab operibus suis,
 sicut a suis Deus.
 11 Festinemus ergo ingredi
 in illam requiem, vt ne in-idi-
 plum quis incidat, increduli-
 tatis exemplum.
 12 Vniuersus est enim sermo Dei
 & efficax, & penetrabilior om-
 ni gladio accipiti: & pertin-
 gens vique ad diuisionem ani-
 mae ac spiritus, compagum
 quoque ac medullarum, &
 discretor cogitationum & in-
 tentionum cordis.

3 εἰς ἡμετέρας ἡμετέρας εἰς τὴν ἡμέραν αὐτῶν, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 εἰς τὴν ἡμέραν αὐτῶν, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 4 εἰρηκα ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 5 καὶ ὡς ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 6 εἰ τὸ οὐδὲν ἀποδοῦναι ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 7 καὶ ὡς ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 8 εἰ τὸ οὐδὲν ἀποδοῦναι ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 9 ἀποδοῦναι ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 10 εἰ τὸ οὐδὲν ἀποδοῦναι ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 11 ἀποδοῦναι ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)
 12 καὶ ὡς ἡμετέρας εἰσελθὴτε μου, καὶ θεὸς ἐπαύσατο, ὡς ὁμοίως ἐν τῇ ἡμέρᾳ μου, εἰ εἰσελθὴτε μου)

Et non est vlla creatura
visibilis in conspectu eius:
omnia autem nuda & aperta
sunt oculis eius, ad quem no-
bis sermo.

14 Habentes ergo Pontifi-
cem magnum qui penetrauit
caelos Iesum Filium Dei, re-
neamus spei nostrae confes-
sionem.

15 Non enim habemus Pon-
tificem, qui non possit com-
pati infirmitatibus nostris:
tentatum autem per omnia
pro similitudine absque pec-
cato.

16 Adeamus ergo cum fi-
ducia ad thronum gratiae e-
ius, vt misericordiam conse-
quamur, & gratiam inuenie-
mus in auxilio oportuno.

CAP. V.

1 OMNIS nanque Ponti-
fex ex hominibus assumptus,
pro hominibus constituitur
in ijs que sunt ad Deum, vt
offerat dona & sacrificia pro
peccatis.

2 Qui condolere possit ijs,
qui ignorant & errant: quo-
niam & ipse circumdatus est
infirmitate.

3 Et propterea debet, quem-
admodu pro populo, ita etiã
& pro semetipso offerre pro
peccatis.

4 Nec quisquam sumit sibi
honorem, sed qui vocatur à
Deo, tanquam Aaron.

nudum quicquid sed à conspectu illius abscondita creatura & creatura
וְלֹא הָיָה כְּעֵצוֹת בְּרִיאָה דְּמִשְׁאֵי מִן קְדָמֶיהָ אֲלֵא כָּל מַדְם עֵרְטֵל
rationem reddunt cui oculis eius coram demeritis
וְלֹא קָדַם עֵינֵיהוּ דְּלֵה יְהִיבֵן פִּתְנָמָא :

Crucifixionis
parascenes noctis secunda
קִטְמֵה דְּחַרְיִן וְדִלְיֵה דְּעֵרֻבְתָּה דְּזִקִּיפּוֹתָה

Christus Iesus maximus pontifex sumus igitur nobis est quoniam
מְטַל דְּאִתְּ לֶן הַכִּיל רַב כּוֹמְרָא רַבָּא יִשׁוּעַ מִשְׁיָהָא

non in confessione eius peristamus in celos qui a seculo Dei
וְלֹא דְּהָא אֵלֵהָא דְּסַלְק לְשִׁמְיָא נְהַמְסֵן כְּתוּרִיתָהּ :

sed infirmitate nostra eum vt patiatu possit qui non potest summo
וְלֹא אֵלֵהָא רַב כּוֹמְרָא דְּלֵא מַעַא נְחָשׁ עִם כְּרֵהוּיֹתָן אֵלֵהָא

accedamus peccato excepto sicut nos vt in omni qui
וְדַמְסֵן כְּבֵל מַדְם אֲבוֹתָן סַטְר מִן הַשְּׁמֵיָה :

& inueniam misericordiam vt obtineam gratiam ipsi ad thronu oculor
דְּבִינֵן מַעַא עִין לְכוֹרְטֵמָא דְּטִיבוֹתָה דְּנִסְכַּר רַחֲמָא וְנִשְׁכַּח

afflictionis in tempore in auxilium
מַעַא לְעוֹדְרָנָא בּוֹכְנָא דְּאוֹלְצֵנָא :

caput
קְפֵלְאוֹן הָ

stat hominis filijs pro est hominis filijs qui vt enim potest
כּוֹמְרָא נִיר דְּמֵן בְּנֵי נִשָּׂא הוּא חֵלְק בְּנֵי נִשָּׂא קָאָם

& vtimas oblationes vt offerat sunt que Dei
וְלֵא אֵלֵין וְדֵלְהָא אֲנִין דְּנִקְרַב קוֹרְבָנָא וְדִכְחָהּ הֵלֵף

ijs cum & patiatu animã suã vt deprimat possit & qui
וְנִשָּׂא וְנִשְׁכַּח דְּנִסְכַּר נִפְשָׁהּ וְנִחָשׁ עִם אֵילִין

indutus est infirmitate ipse etiam quoniam & errat sicut
וְדֵא וְדַעִין וְטַעִין מְטַל דְּאוֹ הוּ כְּרֵהוּיֹתָהּ לְבִישׁ :

pro ita populo pro vt sicut est debitor & propter
וְנִשְׁלְתָהּ הוֹב הוּ דְּאוֹכְנָא דְּחֵלְף עַמָּא הַכְּנָא הֵלֵף

assumes homo anime suæ est & non peccatis suis pro vt offerat
מַעַא נִקְרַב עַל הַטְּהוּי : + וְלֵא הוּא לְנִפְשָׁהּ אֲנִשׁ נִסְכַּ

Aharon quem admodum Deo à qui vocatur is sed honor
וְקָרָא אֵלֵא אֵינָא דְּמִתְקָרָא מִן אֵלֵהָא אֵיכְנָא דְּאֵהָרֹון :

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et c.

13 וְלֹא הָיָה כְּעֵצוֹת בְּרִיאָה דְּמִשְׁאֵי מִן קְדָמֶיהָ אֲלֵא כָּל מַדְם עֵרְטֵל
וְלֹא קָדַם עֵינֵיהוּ דְּלֵה יְהִיבֵן פִּתְנָמָא :
14 חַרְיִן וְדִלְיֵה דְּעֵרֻבְתָּה דְּזִקִּיפּוֹתָה
15 נִשְׁכַּח דְּנִסְכַּר נִפְשָׁהּ וְנִחָשׁ עִם אֵילִין
16 חַרְיִן וְדִלְיֵה דְּעֵרֻבְתָּה דְּזִקִּיפּוֹתָה

Κεφ. ε.
1 Πᾶς τὸς ἀρχιεὺς ὅς ἐ ἀνθρώπων λαμβάνει ὄνομα, ὡς ἀνθρώπων ἀχλὺς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἡ δὲ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὁ λόγος. 2 μεταστάσει δὲ ἀνθρώπος τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὡς ἀνθρώπων ἀχλὺς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 3 καὶ ὡς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὁ λόγος, καὶ ὡς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὁ λόγος. 4 καὶ ὡς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὁ λόγος, καὶ ὡς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὁ λόγος.

summus ut fieret glorificans animam suam fuit non Christus etiam sic
 הכנא אף משיחא לא הוא נפשה שבח דנהוג רב
 genui te hodie & ego es tu Filius meus illi qui dixerat is sed pontifex
 כומרא אלא הו דאמר לה כרו אנת אנא וימנא ילדתך
 in aeternum sacerdos es tu dicit alio in loco etiam sicut
 איך דאף ברובתא אחרתא אמר אנת הו כומרא לעלם
 orationem esset indutus carne cum etiam Melchisedec ad similitudinem
 ברמותה דמלכידוק; אף כד בסרא לביש הוא בעותא

ci erat offerens & cum lacryma vehementi eum vociferatione & preces
 ותכשפתא כנעתא חילתניא וכרמעא קרב הוא למן
 & quanuis & exaudit est ut vivificaret eum morte a erat qui potens
 דמשכח הו מן מותא דנחיהי ואשתמע; וכד טב
 didicit quas sustinuit & passionibus timore ex esset Filius
 ברע איתוהי מן דחלתא וחשנא דסבל ילפא

ijs omnibus & fuit perfectus redditus est & sic obedientiam
 למשתמענותא; והכנא אתנמר והוא לבלחון אילין
 & nominatus est quz in aeternum vicarium causa ei qui auscultant
 דמשתמעין לה עלתא דחישא דלעלם; ואשתמח
 de co Melchisedec ad similitudinem Sacerdos summus Deo
 מן אלהא רב כומרא ברמותה דמלכידוק; עלוחי
 ad dicendum verba nobis sunt multa Melchisedec ipso de autem
 דין על הנא מלכידוק סניא הו לן מלתא למאמרה
 infirmi vos estis quoniam ad exponendum & occupatio
 ועסקא למפשקותה מטל דהויתון לבון כריהא
 in auditu vestro
 כמשמעכון;

Passionis secunda nocte

ללינא דתריין דחשנא

vobis tempus quoniam ad esse doctores enim estis debitores
 חובין הויתון גיר מלפנא למהו מטל דזכנא לבון
 ipsa ea ut discatis estis indigentes rursus autem nunc in doctrina
 ביולפנא השא דין טוב סניקין אנתון דתאלפון אילין אנין
 vos & estis Dei sermonum principij prima scripta
 כתיבתא קדמתא דריש מלוהי דאלהא והויתון לבון
 folido cibo & non lacte indigetes
 סניקא על חלבא ולא על מאכולתא שרירתא;

5 Sic & Christus nō semetipsum clarificavit ut Pontifex fieret, sed qui locutus est ad eum, Filius meus es tu, ego hodie genui te.

6 Quomodo & in alio loco dicit, Tu es Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedec.

7 Qui in diebus carnis suae, preces supplicationisque ad eum qui possit illum saluum facere à morte, cum clamore valido & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia.

8 Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex ijs quae passus est, obedientiam;

9 Er consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis aeternae.

10 Appellatus à Deo Pontifex iuxta ordinem Melchisedec.

11 De quo nobis grandis sermo, & ininterpretabilis ad dicendum: quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.

12 Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus, rursus indigetis ut vos doceamini quae sint elementa exordij sermonum Dei, & facti estis quibus lacte opus sit, non solido cibo.

5 וְתוֹ אֵף הוּא מְשִׁיחָא לֹא הוּא נַפְשָׁהּ שְׂבַח דְּנִהוּג רַב
 6 כְּמֹדוֹ & בְּלֹקוֹס אֵת דִּיקָא אֲנִי וְיִמְנָא יִלְדֵיךָ
 7 אֵיךְ דֵּאף בְּרֻבְתָּא אַחֲרֵיתָא אָמַר אַנְתָּ הוּא כּוֹמְרָא לְעֵלְמָא
 8 וְכִי מְשַׁכְּחָא הוּא מִן מוֹתָא דְנַחֲיָהּ וְאִשְׁתַּמַּח
 9 בְּרַע אִיתוּהֵי מִן דְּחֵלְתָא וְחֵשְׁנָא דְסַבְלָא יִלְפָא
 10 לְמִשְׁתַּמְעָנוּתָא; וְהַכְנָא אֶתְנַמַּר וְהוּא לְבַלְחוֹן אֵילִין
 11 דְּמִשְׁתַּמְעִין לָהּ עֲלֵיתָא דְחִישָׁא דְלַעֲלָמָא; וְאִשְׁתַּמַּח
 12 מִן אֱלֹהֵי רַב כּוֹמְרָא בְּרֻמּוֹתָהּ דְּמַלְכִידוֹק; עֲלוּחֵי
 דִּין עַל הַנָּא מַלְכִידוֹק סְנִיאָהּ הוּא לָן מַלְתָּא לְמַאמְרָהּ
 וְעַסְקָא לְמַפְשָׁקוֹתָהּ מֵטַל דְּהוּיָתוֹן לְבֹנִין כְּרִיָּהּ
 כְּמִשְׁמַעְכוֹן;

YYy ij

13. Omnis enim qui lactis est patriceps, expers est sermonis iustitiae: paruulus enim est.
 14. Perfectorum autem est solidus cibus, eorum qui propria consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali.

in sermone persuadetur non est lac cuius cibus sed homo
 כל גשון דמאכולתה חלבא הו לא מפס כמלתא
 cibus autem est perfectorum est rudis quoniam iustitiae
 דנאותא משל דשבדא הו: דנמורא הי דין מאכולתא
 sensus eorum depromuntur disquirunt qui quia
 שירותא אילין דמטל דמדרשין אתנפקו רגשיהון
 & malum bonum ad discernendū
 למפרש טבתא ובישתא!

CAP. VI

1. Quapropter intermittentes inchoationis Christi sermonem, ad perfectionem feramur, non rursus iacientes fundamentum penitentiae ab operibus mortuis, & fidei ad Deum,
 2. Baptismatum doctrinam, impositionis quoque manuum, ac resurrectionis mortuorum, & iudicij aeterni.
 3. Et hoc faciemus, si quidem permiserit Deus.
 4. Impossibile enim est eos, qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum caeleste, & participes facti sunt Spiritus sancti.
 5. Gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutisque seculi venturi,
 6. Et prolapsi sunt rursus renouari ad penitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsum Filium Dei, & ostentui habentes.
 7. Terra enim sepe venientem super se bibens imbrem, & germinans herbam opportunam illis a quibus colitur, accipit benedictionem a Deo.

6 caput
 קפלאון ו
 & veniam Christi sermonis initium emitamus hoc proprie
 מטל הנא נשבוק שוריא דמלתה דמשיחא ונאתא
 iacitis aliud fundamentum rursus nunquid agit ad perfectionem
 למורתא אולמא טוב שתאכתא אחריתא מרמיתון
 quae in Deum & ad fidem mortuis operibus ex ad penitentiam
 לתובתא מן עבדא מיתא ול הימנותא דכאלהא:
 quae ex & ad resurrectionem manuum & impositiones baptismi & ad doctrinam
 דוולפנא דמעמודיתא ודסים אידא ולקימתא דמן
 hoc faciemus permiserit Dominus quod in xeer. & ad iudicij mortuorum donum
 בת מיתא ולינא דלעלים אן מריא מפס נעבד הדא
 defecerunt ad baptismum tempore qui vno illi possunt non sel
 אלא לא משכחין הנון דהדא זכון למעמודיתא נחת
 Sanctitatis Spiritum & acceperunt calis quoddam donum & gustatis
 וטעמו מוהבתא דמן שמיא ונסכו דוהא דקודשא
 futuri seculi & virtutem Dei bonum verbum & gustauerunt
 וטעמו מלתא טבתא דאלהא וחילא דעלמא דעתיד
 & qui denud ad penitentiam renouentur denud ut peccauerunt qui rursus
 דתוב נחטון דמן דריש נתחדתון להיכותא ומן דריש
 quae imberberit enim terra & ignominia afficiunt Dei Filium crucifigentes
 נקפון לברה דאלהא ונעעקרון: ארעא ניר דאשתית
 ijs quae sic vsui herbam & produxerit multis temporibus qui venit imbrem
 מטרא דאתא לה זכנין סניאן ואיעית עסכא דחשח להנון
 Deo a benedictionem accipit colitur propter quos
 דמטל תהון מתפלחא מקבלא בודכתא מן אלהא!

NOVUM
 TESTAME
 NTUM
 A
 IV. et c.

13. πᾶς γὰρ ὁ ματρίχων γάλακτος, ἀπίρος λόγῳ δικαιοσύνης ἵππτος γὰρ ἐστὶν. 14. πλεῖστοι δὲ οὗτοι ἐστὶν ἄφρονες, καὶ ἀπιστοὶ τῷ θεῷ, καὶ ἀποθημῶν γνησμοσμέτα ἐχρόττωσιν παρὰ τὸ ἀποκρισθὲν καλῶς τὴν καὶ καλῶς.

Κεφ. 6.
 1. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τὸν Χριστὸν ἀρχὴν, ἐπὶ τῷ πλειότῳ τῷ δώματι, μὴ παύσῃ τὴν ἀναμνήσασθαι μετανοίας ἀπὸ τῶν κρῶν ἡ γῆ, καὶ πιστεύειν ἐπὶ θεῷ, 2. βαπτισμῶν διδασκῶν, ἐπιτίθοντες τὴν χροῖον, ἀσπιστοὺς τῶν ἔργων, καὶ κρῖματος αἰώνιου. 3. καὶ τὰ τὸ πνεῦμα ἅγιον, ἔαμεν ἀπὸ ἐπιτηδεύοντες ὁ θεός. 4. ἀδυναστοὶ γὰρ οὗτοι εἶναι ἄπιστοι, γνησμοσμέτα τῶν δωρεῶν τῶν ἐπουρανίων, καὶ μητὸς γνησμοσμέτα, ἀδυναστοὶ ὄντες, 5. καὶ ἔλαττον γνησμοσμέτα τῶν ἔργων, ἀδυναστοὶ τῶν μέλλοντες αἰῶνες. 6. καὶ ἀποθημῶν γνησμοσμέτα, τὸ ἔλαττον ἀναμνήσασθαι μετανοίας ἀπὸ τῶν κρῶν ἡ γῆ, καὶ ἀπιστοὶ τῷ θεῷ, καὶ ἀποθημῶν γνησμοσμέτα ἐχρόττωσιν παρὰ τὸ ἀποκρισθὲν καλῶς τὴν καὶ καλῶς.

reproba sibi fit & spinas carduos vt producat verò fit si
 8 **אן הו דין תפקי קורטבא ודררא הוא לה מסליתא**
 per sua sumus . est combustio finis eius sed maledictione à procul est & non
 ולא רחיקא מן לושתא אלא הרתה יקרנא הו : **מפוסונן**
 ita quantis ad vitas & accedunt que bona sunt ex fratre mei de vobis autè
 דין עליכון אחי אילין דשפיתון וקריבן לחיא אפן הכנא
 operum vestrorù vt obliuiscatur Deus iniquus enim est non loquamur
 ממללינן : **לא הוא ניר עולא אלהא דנטענא עבדיכון**
 Sanctis qui ministrastis in noie ei⁹ quã ostendistis ei⁹ & charitatis vestra
 וחובכון הו רחיותון בשמרה דשמשתון לקדישא
 hauc ipsam ex vobis homo vt homo autem cupimus & ministratis
 ומשמשתון : **עבינן דין דאנשא אנשא מנכון הי הדא**
 in finem vsque spei vestra ad complementum ostendat sedulitatem
 חפישותא נחוא לשומלשא דסברכון ערמא להרתא :
 illorum imitatores vt sitis sed vobis præcidatur & vt non
ודלא תתקטעו לכון אלא דתהוון ממרינא להנון
 promissionis hæredes fuerunt spiritus & per longitudinem qui per fidem
 דבהימנותא ובנגידות רוחא הו ירתא דמולכנא :
 ipsi erat non quoniam Deus ei polliceretur cum enim Abrahæ
לאברהם ניר כד מלך לה אלהא מטל דלית הוא לה
 quia benedicendo & ait per asam suã iurauit per illud vt iuraret præ se qui maior
 דרב מנה דנאמא כה ימנא כנפשה : **ואמר דמברכו**
 promissum & accepit spiritum suum cõtinuit & sic augebo te & augebo benedicã tibi
 אברכך ומסנניו אסנניו : **והכנא אנר רוחה וקבל מולכנא :**
 quæ est contentioe omni & de iurant seipis per maiore enim hominis filij
בני נשא ניר כדרב מנהון ימין ועל כל חרנא דהוא
 propter ei fit per iurandam vera solutio inter eos
 בינתהון שולמא שרירא במומתא הוא לה : **מטל**
 quod pollicitatio promissionis hæredib⁹ vt ostēderet De⁹ voluit maximè hoc
 הנא יתראית עבא אלהא דנהוא לירתא דמולכנא דשוודיה
 quæ non res vt per duas iurciurando & ligauit eam mutaretur non
 לא משתחלף וחכשה במומתא : **דבתרתן עבון דלא**
 magna consolatio in illis vt mētur Deus potuit quòd non mutantur
 משתחלפן דלא משכח אלהא דנגל בהון בווא רבא
 nobis quæ omnia est spẽ vt teneam⁹ ad eũ qui confugim⁹ nobis esset
 נהוא לן דאתנוסן בה ונאחור סברא דמליך לן :

8 Proferens autem spinas ac tribulos , reproba est , & maledicto proxima , cuius cõsumatio in combustionẽ.
 9 Confidimus autem de vobis , dilectissimi , meliora , & viciniora salutis : tamen ita loquimur.
 10 Non enim iniustus Deus , vt obliuiscatur operis vestri , & dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius , qui ministrastis Sanctis & ministratis ,
 11 Cupimus autem vnum- quenque vestrum eandem ostentare sollicitudinem , ad expletionem spei vsque in finẽ.
 12 Vt non sequeñs efficiamini , verum imitatores eorum , qui fide & patientia hereditabunt promissiones.
 13 Abrahæ nanque promittēs Deus , quoniã neminẽ habuit per quẽ iuraret maiorẽ , iurauit per semetipsum , dicens ,
 14 Nisi benedicens benedicam te , & multiplicans multiplicabo te.
 15 Et sic longanimiter fectis , adept⁹ est re promissionẽ.
 16 Homines enim per maiorem sui iurant : & omnis controuersie eorum finis , ad cõfirmationẽ , est iuramentum.
 17 In quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis hæredibus immobilitatem consilij sui , interposuit iusiurandum.
 18 Vt per duas res immobiles , quibus impossibile est mentiri Deum , fortissimum solatium habeamus , qui confugimus ad tenendam propositam spem.

8 **אן הו דין תפקי קורטבא ודררא הוא לה מסליתא**
 9 **מפוסונן**
 10 **ממללינן**
 11 **וחובכון**
 12 **ומשמשתון**
 13 **עבינן דין דאנשא אנשא מנכון הי הדא**
 14 **וחכשה במומתא**
 15 **דבתרתן עבון דלא**
 16 **משחלפן דלא משכח אלהא דנגל בהון בווא רבא**
 17 **נהוא לן דאתנוסן בה ונאחור סברא דמליך לן**

YYy iij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

19 Quam sicut ancoram habemus animę tutam ac firmam, ac incidentem vsque ad interiora velaminis.
 20 Vbi p̄cursor pro nobis introiit Iesus secundum ordinem Melchisedec Pontifex factus in æternum.

CAP. VII.

1 Hic enim Melchisedec, Rex Salę, Sacerdos Dei summi, qui obiituit Abrahę regresso à cęde regum, & benedixit ei.

2 Cui & decimas omnium diuisit Abrahā. primū quidē qui interpretatur Rex iustitię: deinde autē & Rex Salem, quod est, Rex pacis:

3 Sine patre, sine matre, sine genealogia, neq; initiū dierū, neque finem vitę habēs, assimilatus autem Filio Dei, manet Sacerdos in perpetuum.

4 Intuemini autem quātus sit hic, cui & decimas dedit de p̄cipuis Abraham patriarcha.

5 Et quidem de filiis Leui sacerdotum accipientes, mandatum habent decimas sumere à populo secundum Legem, id est, à fratribus suis: quanquam & ipsi exierint de lumbis Abrahę.

6 Cuius autem generatio non annumeratur in eis, decimas sumpsit ab Abraham, & hunc qui habebat repositiones benedixit.

19 *ὡς ἄνθρωπος ἔχει τὴν ψυχὴν ἀσφαλῆν καὶ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τῆς αἰωνιότητος* 20 *ὅπου προσέδωκεν ἑαυτὸν ἡμεῖς. εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τῆς αἰωνιότητος*

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδεκ βασιλεὺς Σαλήμ, ἴσθις τῶ θεοῦ καὶ ὁ υἱοῦ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἀβραάμ ἵσθις ἕως τῆς αἰωνιότητος καὶ τῶ βασιλεὺς καὶ ἀλόγηστος αὐτοῦ, 2 ὡς καὶ θεοῦ τέλει δόξα παύσει ἡμεῖς τὸν ἀβραάμ ἵσθις ἕως τῆς αἰωνιότητος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἕστις δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὁ ὅτι, βασιλεὺς εἰρημίας 3 ἀπὸ τῆς ἀμνηστίας ἀβραάμ ἵσθις ἕως τῆς αἰωνιότητος, καὶ τῆς ἀρχῆς ἡμερῶν, καὶ τῆς ζωῆς τέλει ἕστις ἀφαιρέσει μὲν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τῆς οἰκίας τοῦ θεοῦ 4 θεωρεῖται δὲ πάλαιος ἕστις καὶ δεκάτης ἀβραάμ ὁ ὅτι ἀκροῦστος ὁ παρὰ τὸν θεόν. 5 καὶ οἱ ἄλλοι ὅτι ἡμεῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 6 ὁ δὲ ὡς ἡμεῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

emoneatur ut nō animā nrām quæ retinet ancora velut nobis quæ est illa
 יְהוֹשֻׁעַ לְנוֹכַח אִפִּי תַרְעָא! כַּד דְּקַדְמָ עַל הַלְפִינֵי יֵשׁוּעַ
 Iesus pro nobis ingressus est prius vbi portæ facies intra & ingreditur
 Melchisedec ad similitudinem in æternum Pontifex & ei
 וְהוּא כוֹמְרָא לְעַלְמֵי בְרַמְתוּתָהּ דְּמַלְכוּתָא

caput
 קפלאון
 ז

Dei Genitricis
 דילדרת דאלהא

Dei Pontifex Salem rex fuit Melchisedec aeternus
 הָאֵלֹהִים מַלְכֵּי זֶדֶק אִיתוּהוּ מַלְכֵּי שְׁלָמָה כוֹמְרָא דְאַלְהָא

regum deuastatione rediret cum Abrahę occurrit & ipse extitit
 מְיִימָהּ וְהוּא אַרְעָה לְאַבְרָהָם כַּד הִפְךָ מִן חֶרְבָא דְמַלְכָא

quæ re omni ex decimas Abraham sepouit & ei benedixit ei
 וְהוּא פִּרְשׁ אַבְרָהָם מַעְסָרָא מִן כָּל מַדְסָא דְאִיתֵּי

rex & rursum iustitię rex nomē illius autem exposuit scem
 הוּא עָמַת מִתְּפַשְׁקֵי דִין שְׁמַת מַלְכָא דְכַאֲנוּתָא וְהוּב מַלְכֵּי

mater neque pater cuius neque pacis rex quod est Salem
 שְׁלָמָה דְרֵאִיתוּהוּ מַלְכָא דְשְׁלָמָה! דְּלֹא אָבוּהוּ וְלֹא אִמָּהּ

finis neque dierum eius initium neque in generationibus
 אֲמַתְּבוּ כְּשֶׁרְבַתָּא וְלֹא רִישִׁיתָא דְיוֹמוּהוּ וְלֹא שׁוּלְמָא

pontificatus eius permanet Dei filij ad similitudinem sed vitam
 דְּרֵוּתוּהוּ אֵלֹא בְרַמְתוּתָהּ דְּכֶרְהָ דְאַלְהָא מַקְוִיָּא כוֹמְרוּתָהּ

patrum principium cui Abraham hic magnus quem videte in æternum
 לְעַלְמֵי! הוּוּ דִין קְמָא רַב הָאֵלֹהִים דְאַבְרָהָם רִישׁ אֲבַהֲתָא

qui accipientes Leui filijs ex enim illis & primitias decimas dedit ei
 לְחֵיבָא מַעְסָרָא וְרִישִׁיתָא! אִילִין גִּיר מִן בְּנֵי לְוִי דְמַקְבְּלִין

ut acciperent Legis eis erat preceptum pontificatum
 הוּוּ כוֹמְרוּתָא פּוֹקְדָנָא אִיתָהוּא לְהוּן דְנִמוּסָא דְנִסְבּוּן

femore ē ipsi etiam cum fratribus suis à ipsi populo à decimas
 מַעְסָרָא מִן עַמָּהּ הַנּוּן מִן אֲחֵיהוּן כַּד אָף הַנּוּן מִן חֶצְהָ

in genealogijs eorū script' est qui non autem is egressi essent Abrahę
 דְאַבְרָהָם נִפְקִין! הָאֵלֹהִים דִין דְלֵאֵי כְּתִיב בְּשֶׁרְבַתְּהוּן

promissionem qui acceperat ei & benedixit Abraham ab tulit decimas
 מַעְסָרָא שְׁקָל מִן אַבְרָהָם וּבְרַכָּה לְהוּ דְקַבֵּל מוֹלְכָנָא!

NOVUM
 TESTAMENTUM
 A.
 IV. et c.

7 **דלא הרינא דין הו דבעיר מתברך מן הו דמיתר מנהו**
 is autem illic decimas accipit qui moritur hominis filij & hic
 8 **והרכא בני נשא דמיתין נסכין מעכרא להל דין הו**
 per manū loquamur homo & sicut ipse quod uiuat Scriptura de quo testata est
 דאסהד עלוהי כתבנא דחי הו : **ואוך אנש נאמר ביד**
 decimatus est ipse etiam erat accipiens qui decimas ipse Leui etiam Abrahā
 אברהם אף לוי הו דמעכרא נסכ הוא אף הו **אתעסר :**
 Melchisedec occurreret ipsi cum patris sui erat in lumbis enim adhuc
 10 **ער כיל ניר בחצה הוא דאכוהי כד ארעה למלכי זדק :**
 erat ipse Leui pontificatus per manū cōsummatio igitur si
 11 **אלו הכיל נמירותא ביד כומרותא דלויא איתיה הות**
 Pontifex requirebatur ad quid populo Lex posita est ut per que
 דברה סיס נמוסא לעמא למנא מתבעא הוא כומרה
 in similitudine autem dixisset Melchisedec in similitudinem qui exurgeret alius
 אחרינא דנקום ברמותה דמלכי זדק אמר דין ברמותה
 in pontificatu mutatio fuit quemadmodum sed erit Aharon
 דאהרון נהוא : **אלא איכנא דהוא שוחלפא בכומרותא**
 dicuntur enim is in Lege etiam mutatio fuit sic
 הכנא הוא שוחלפא אף בנמוסא : **הו ניר דאתאמר**
 cuius homo natus est alia ipse tribu ex hęc de quo
 עלוהי הלין מן שרבתא הו אחרינא אתילד דאנש
 quod a enim est manifestum in altari ministravit non de qua unquam
 ממתום מנה לא שמש כמדכחא : **גליא הי ניר דמן**
 Moses de qua locutus non est tribu ex Domin'nostr' ort' est Iuda
 יהורא דנה מרן מן שרבתא דלא אמר עלויה מושא
 quod dixit in eo notum est rursum & magis pontificatu de quicquā
 מרם על כומרותא : **ויתראית טוב ידיעא כהי דאמר**
 ipse alius pontifex surgit Melchisedec quod in similitudinē
 דברמותה דמלכי זדק קאם כומרא אחרינא : **הו**
 iuxta potentiam sed fuit corporatorum mandatorum iuxta Legem fuit qui non
 דלא הוא כנמוסא דפוקדנא פנרנא הוא אלא בחילא
 Sacerdos es quoniam tu de eo enim testificatur dissoluitur quæ nō vitarū
 דחיא דלא משתרין : **מסהד ניר עלוהי דאנת הו כומרא**
 Melchisedec in similitudinem ipsi in eternū
 לעלם ברמותה דמלכי זדק :

7 Sine vlla autem contradic-
 ctione, quod minus est, a me-
 liore benedicitur.
 8 Et hic quidem, decimas
 morientes homines accipit:
 ibi autem contestatur, quia
 viuuit.
 9 Et (vtr ita dictum sit) per
 Abraham & Leui, qui deci-
 mas accepit, decimatus est.
 10 Adhuc enim in lumbis
 patris erat, quando obuiauit
 ei Melchisedec.
 11 Si ergo consummatio per
 sacerdotium Leuiticum erat,
 populus enim sub ipso legē
 accepit, quid adhuc necessa-
 rium fuit secundum ordinem
 Melchisedec, alium surgere
 sacerdotem, & non secundum
 ordinem Aaron dici?
 12 Translato enim sacerdo-
 tio, necesse est vt & Legis
 translatio fiat.
 13 In quo enim hęc dicun-
 tur, de alia tribu est, de qua
 nullus altario præsto fuit.
 14 Manifestū est enim quod
 ex Iuda ortus sit Dominus
 noster, in qua tribu nihil de
 sacerdotio Moyses locu-
 tus est.
 15 Et amplius adhuc mani-
 festum est, si secundum simi-
 litudinem Melchisedec exur-
 gat alius Sacerdos,
 16 Qui non secundum legē
 mandati carnalis factus est,
 sed secundum virtutem vitæ
 insolubilis.
 17 Contestatur enim, Quo-
 niam tu es Sacerdos in æter-
 num secundum ordinē Mel-
 chisedec.

7 **גאליס דל פאס דאקלוגיא, דל אפלוס רפוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 8 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 9 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 10 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 11 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 12 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 13 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 14 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 15 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 16 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**
 17 **קא דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס דל אפלוס.**

7 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 8 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 9 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 10 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 11 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 12 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 13 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 14 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 15 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 16 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**
 17 **καὶ ὁ δὲ ἰσὺς δεκάτας ἀποδέχεται.**

דיוס תלתא דהוריא

imbecillitate eius propter primo in mandato quæ fuit autem mutatio
 שוחל פא דין דהוא לפוקדנא קדמיא מטל מהילותה
 Lex perfecit non enim aliquid in eo esset non & quia relictus
 לית דיונותן לית הוא בה: 19 מרס גיר לא נמר נמוסא
 accedimus per quam præ ea quæ præfatio est spes pro ea confirmatio
 ליל דין הלפוחי כנרא רמיתר מנה דבה מתקרבינן
 absque enim illi iureiurando nobis & eam confirmavit ad Deum
 לא רהא: 20 ושררה לן במומתא: 21 הנון גיר דלא
 per mansi ei dixit sicut iureiurando verò hic pontificis fuerit iuratio
 מומתא הווי כומרא הנא רין במומתא איך דאמר לה ביד
 in æternum Sacerdos es quia tu mentitur & non Dominus quia iuravit Dominus
 דיון דומא מריא ולא נדגל דאנת הו כומרא לעלם
 istius testamenti excellentioris totius hic Melchisedec in similitudine
 כומתהרמלכי ודק: 22 הנא כלה מיתרא דיתיקא הרא
 quia multi pontifices erant & illi Iesus sponsor in eo certavit
 דהוא כה ערכא ישוע: 23 והנון הווי כומרא סניאא מטל
 quia verò hic ve permaneret fuerunt fidei neque erant mortali
 ודמותן הווי לא משתבקין הווי דנקוון: 24 הנא דין מטל
 vivificare & potest pontificatus eius præterit non fuit in æternum
 דלעלם קים לא עכרא כומרותה: 21 ומשכח לאמאחי
 in omni enim ipse vivit ad Deum per mansi ei qui accedunt eos in æternum
 לעלם לאלין דמתקרבין באידה לאלהא הי הו גיר ככל
 etiam pontifex enim hic qui sicut pro illis preces & ascendere facit oportet
 וכן ומסק עלותא חלפיהו: 26 דאיך הנא גיר כומרא אף
 à qui segregat est macula & absque purus nobis erat: illius
 דקתוא לן דכיא ורלא בישו ודלא טולשא דפריק מן
 omni necessitas ei nec est calos supra & exaltatus est peccatis
 דהוא וברים לעל סן שמוא: 27 ולית לה אולצנא כל
 victimas offerat peccatis suis pro ve prius Sacerdoti summo ficut dei
 וכן אר רב כומרא דלוקדם חלה חטהוהו נקרב דבהא
 quæ obrulit per aiam suâ tẽpore vno fecit enim hoc populo pro & dicitur
 דדיון חלה עמא הרא גיר עבדה הרא זכנ כנפשה דקרבי:

18 Roprobatio quidem fit
 precedentis mandati, propter
 infirmitatem eius & inutili-
 tatem.
 19 Nihil enim ad perfectum
 addaxit lex: introductio ve-
 rò melioris spei, per quã pro-
 ximamus ad Deum.
 20 Et quantum est non sine
 iureiurando, alij quidem sine
 iureiurando sacerdotes facti
 sunt:
 21 Hic autem cum iureiu-
 rando per eum qui dixit ad
 illum, Iuravit Dominus &
 non penitebit eũ: Tu es Sa-
 cerdos in æternum.
 22 In tantum melioris testa-
 menti sponsor factus est Ie-
 sus.
 23 Et alij quidem plures fa-
 cti sunt sacerdotes, idcirco
 quoddam morte prohiberentur
 permanere:
 24 Hic autem eo quoddam ma-
 neat in æternum, sempiter-
 num habet sacerdotium.
 25 Unde & saluare in perpetuũ
 potest accedentes per se-
 metipsum ad Deum: semper
 vivens ad interpellandum pro
 nobis.
 26 Talis enim decebat ut
 nobis esset Pontifex, Sanctus
 innocens, impollutus, segre-
 gatus à peccatoribus, & ex-
 celsior cælis factus.
 27 Qui non habet necessi-
 tatem quotidie, quemadmo-
 dum sacerdotes, prius pro
 suis delictis hostias offerre,
 deinde pro populi: hoc enim
 fecit semel, se offerendo.

NOVUM
 TESTAME-
 NTUM
 A.
 IV. c. 7.

18 αὐτοῦ τὸ ἄρτιον ἔστιν ἐπιβεβαιωτικὸν τοῦ προηγουμένου, ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀχρηστίας αὐτοῦ. 19 οὐδὲν γὰρ ἐπέθηκεν ἡ νόμος ἵνα πληρωθῆται τὸ τελείον, ἀλλὰ ἵνα προσεγγίσωμεν τὸν θεόν. 20 καὶ ὅτι ἡ νόμος οὐκ ἔστιν ἄνευ ἰουραγῶν, ἄλλοι δὲ ἄνευ ἰουραγῶν ἵεροῦσιν ἐγένοντο. 21 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος. 22 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος. 23 καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἵεροῦσιν ἐγένοντο, ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀχρηστίας αὐτοῦ. 24 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος. 25 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος. 26 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος. 27 ὁ δὲ ἰησοῦς ὡς ἰουραγῶν ἐγένετο ἱερεὺς ἐν αἰῶνι, ὡς ἔφη ὁ κύριος.

autem sermo p̄tiffices constituens iefirmos est hominis filios enim Lex
נמוסא גיר בני נשא הוכריא מקים כומרא מלתא דין
in æternum perfectum Filium Legem post qui fuit iurifurandi
דמוטא דהות בתר נמוסא ברא גמירא לעלים:

18 Lex enim homines con-
stituit Sacerdotes infirmitatē
habentes: sermo autem iurifurandi
iurandi, qui post legem est,
Filium in æternū perfectum.

קפלאון ח

& Altaris Ecclesie & cōsecratio Natalis

דילרנא וקודש עדתנא ומרבחנא

1 ^{qui sedet ille} פונטיפקס סוממוס נוביס אסט אומניום אטעם קאפוט
רישא דין דכלהין אית לך רב כומרא אינא דיתבמן
domus minister & est in caelis maiestatis throni dexter
מניא דכורסיא דרבנותא בשמיא: והוא שמשנא דבית
hominis filius & non Deus quod fixit illius veri & tabernaculi sancti
קודשא ודמשנא דשררא הו דקבע אלהא ולא בר נשא:
propter & sacrificia oblationes ut offerat qui adstat caim p̄tiffex summus omnis
כל רב כומרא גיר דקאם דנקרב קורבנא ורבחא מטל
& si quod offerret aliqui ei ut esset huic etiam fuit iustum hoc
הנא זדקא הות אף להנא דנהוא לה מדם דנקרב: ואלו
essent quoniam esset Sacerdos non etiam esset in terra
בארעא הוא אף לא כומרא הוא אטל דאיתיהון הו
illi in Lege sicut oblationes essent qui offerentes Sacerdotes
כומרא דמקרבין הו קורבנא איך דבנמוסא: הנון
sicut quæ in caelis eorum & vmbra in similitudinem qui ministrabat
דמשמשין למותנא ולטלניא דהליון דבשמיא איך
omne & facias ut videas tabernaculū erat facies dum Mosi dictum est
דאתאמרת למושא בר עבד הוא משנא דהו ועבד כל
verò nunc in monte tibi quod offensum est illud ad exemplar id
מדם כדמותא הי דאתחזיר לך כטורא: השא דין
quanto Christus Iesus accepit illo præ quod excellēt est ministerium
תשמשתא דמיתרנא מן הי קבל ישוע משיחא אכמנא
& cum promissionib⁹ Mediator in quo fact⁹ est illud testamētū & etiam p̄stāt⁹ est
דמיתרנא ואף דיתיקא הי דעבד בה מציעיא וכשוורניא
prius fuisse enim si datum est illius quàm excellētiorib⁹
דמיתרין מן הי אתיהבת: אלו גיר איתיה הות קדמיתא
secundo huic locus fuisse non culpa sine
דלא רשין לית הוא אתרא להרא דתרתין:

CA. VIII.

1 CAPITVLVM autem
super ea quæ dicuntur, talem
habemus Pontificem, qui
confedit in dextera sedis ma-
gnitudinis in caelis.

2 Sanctorum minister, &
tabernaculi veri, quod fixit
Deus, & non homo.

3 Omnis enim Pontifex, ad
offerendum munera & ho-
stias constituitur, vnde ne-
cesse est & hunc habere ali-
quid quod offerat.

4 Si ergo esset super terram,
nec esset sacerdos: cum essent
qui offerret secundum legem
munera.

5 Qui exemplari & vmbra
deseruiunt caelestium, sicut
responsum est Moysi, cum
colummaret tabernaculum,
Vide (inquit) omnia facito
secundum exemplar quod ti-
bi ostensum est in monte.

6 Nunc autē melius sortitus
est ministeriū, quanto & me-
lioris testamēti Mediator est,
quod in melioribus repro-
missionibus sancitum est.

7 Nam si illud prius culpa
vacasset, non utique secundi
locus inquireretur.

28 ὁ νόμος ἐστὶν κληρονομία ἀπολαύσεως καὶ ἐπισημασμένης ἐκείνης τῆς ἐπαγγελίας, ἣν ἐπέσχετο ὁ θεὸς τοῖς πατέρας, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς. ὁ νόμος ἔσται ἡμεῖς ἀπολαύσεως καὶ ἐπισημασμένης ἐκείνης τῆς ἐπαγγελίας, ἣν ἐπέσχετο ὁ θεὸς τοῖς πατέρας, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

1 Καὶ ἀγαθὸν ἐστὶν ἵνα ἴδωμεν τὸν ἵστον τῆς ἐπισημασμένης ἐκείνης τῆς ἐπαγγελίας, ἣν ἐπέσχετο ὁ θεὸς τοῖς πατέρας, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

2 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

3 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

4 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

5 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

6 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

7 Ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς, ἡ δὲ ἐπισημασμένη ἐστὶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ καινῷ διαθηκῆς.

ZZz

Sanctuarium in eo erat quod factum fuit primo enim in tabernaculo
במשכנא ניר קדמא דאתעבד אית הוא בה מנרתא ²
 Sancta domus & vocabatur facierum & panis & mensa
ופתורא ולהם אפא ומתקרא הוא בית קודשא
 vocabatur secundum portae facies quod erat intra interiorem vero tabernaculi
משכנא דין נויא דלנו מן אפי תרעא דתרוין מתקרא הוא ³
 & arca auri aromatum domus in eo & erant Sanctorum Sanctum
קדוש קודשא ואית הוא כה בית בסמא דדהבא וקבותא
 vna in ea & erat in auro tota qua circumfusa testamenti
דריתוקא דקרימא בלה כרהבא ואית הוא כה קסטא
 ipsa Aharon & virga Manna in qua erat auri
דרהבא הי דאית הוא כה מננא ושכמא דאהרון הו
 gloriæ Cherubim hanc & supra testamenti & tabulae que germinauerat
דאפרע ולוחא דריתוקא ולעל מנה כרובא דשוכבא
 de ve dicamus ipsum tempus autem non propitiatorium super quæ obubrabit
דמטללין על חוסימא לא הוא דין זכנא הו דנאמר על
 exterius & in tabernaculo erant disposita quæ ita istis ex vno vno
הרא דרא מן הלן דהכנא מתקנן הווי ולמשכנא כריא ⁶
 ministeriū suū erant & peragentes Sacerdotes erant introiētes tempore in omni
ככל זכנ עאלין הווי כמורה ומשלמין הווי תשמשתהווי
 tantum in anno est vnum pro illo quod interiorem vero in tabernaculo
למשכנא דין דלנו מנה הרא הו בשנתא כל הודותי ⁷
 anima sua pro erat quem offerēs illo eū sanguine Pontifex sum erat ingrediēs
עאל הוא רב כומרא ברמא הו דמקרב הוא הלף נפשה
 Spiritus erat manifestans autem per hoc populi erratis & pro
והלף סכלותה דעמא בהרא דין מודעא הויה רוחא
 quarto Sanctorum via adhuc reuelata esset quod non Sanctitatis
דקודשא דלא אתגלית עדכל אורחא דקודשא כמא
 & erat priori tabernaculo statio erat tempore
זכנא דאית הוא קימא למשכנא קדמא ואיתוהי הוא
 erant oblatæ & vidimz oblationes in quo illo pro tempore hoc exemplar
מתלא הנא לזכנא הו רבה קורבנא ורבחא מתקרבין הווי
 qui offerēbat illius conscientiam perficere erant potentes quæ non ille
אילין דלא משכחין הווי למגמר תארתה דמן דמקרב
 cas
להון :

2 Tabernaculum enim factum est primum, in quo erant candelabra, & mensa, & propositio panum, quæ dicitur Sancta.
 3 Post velamentum autem secundum, tabernaculum, quod dicitur Sancta sanctorum:
 4 Aureum habens thuribulum, & arcam testamenti circumfusa ex omni parte auro, in qua vna aurea habens manna: & virga Aaron quæ fronderat, & tabulæ testamenti.
 5 Superque eam erant Cherubim gloriæ obumbrantia propitiatorium. De quibus non est modò dicendum per singula.
 6 His verò ita compositis, in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes, sacrificiorum officia consummantes.
 7 In secundo autem semel in anno solus Pontifex, non sine sanguine, quem offerret pro sua & populi ignorantia.
 8 Hoc significante Spiritu sancto, non admodum propalatum esse Sanctorum viam, adhuc priore tabernaculo habente statum.
 9 Quæ parabola est temporis instantis: iuxta quam munera & hostiæ offeruntur, quæ non possunt iuxta conscientiam perfectam facere seruientem,

2 οὐλὴν ἢ πλῆθος καὶ ἀσκήσια ἢ ἱεροσύνη, ἢ ἡ δὴ λειτουργία, καὶ ἡ τε ἀργύρα, καὶ ἡ χρυσία, καὶ ἡ πρὸς τὸ ἅγιον ἔργον ἀνάστασις, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 3 μὴ δὲ τὸ δι' οὐρανοῦ κατὰ τὴν ἁγίαν, οὐλὴν, ἢ λειτουργίαν, ἢ ἀνάστασιν, ἢ χρυσίον, ἢ ἀργύρον, ἢ ἐξουσίαν ἐξουσιάζουσαν ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 4 καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐργασιῶν, ἢ ἡ ἀσκήσια, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 5 ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 6 ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 7 ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 8 ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.
 9 ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ, ἢ ἡ ἐξουσία ἐξουσιάζουσα ἐν μυστηρίῳ.

ZZz ij

10 Solummodò in cibis, & in potibus, & in varijs baptis-
matibus, & iusticijs carnis,
vsque ad tempus cor-rectio-
nis impoficis.

specierum & in ablutione tantùm & in potu in cibo fed
אלא במאכלא ובמשתיא בלהוד ובמעמוריתא דונין
ad tempus vsque quæ posita sunt carnis præcepta quæ erant speciei
מן דאתרוון פוקדא דבכרנא דסימן ערמא לזבנא
correctionis
דורצא!

11 Christus autem assisfens
Pontifex futurorum bono-
rum, perãplius & perfectius
tabernaculum non manufa-
ctum, id est, non huius crea-
tionis:

Crucifixionis parascetes noctis tertie
קומא ותלתא דליליא דערובתא דיקופותא
Ingressus est quæ fecit honoru pntifex summus fuit qui venit autem Christus
בשרא דין דאתא הוא רב כוכרא רטבתא דסער ועל
fuit neque manibus factum fuit quod nõ & perfectum magnu in tabernaculo
למטבנא רבא ומשלבנא דלא עביר באידיא ולא הוא
sed & vitulorù hircorù per sanguinẽ ingressus est neque creaturis his re
מן חלון בריתא: 12 ולא על בדמא דצפריא ודענלא אלא
& inuenit Sanctuarij in domum fuit vno introiuit anime suæ per ingressu
בדמא דנפשה על הרא זבן לבית מקדשא ואשכח
& cinis & vitulorum hircorum sanguis enim si
quæ in æternu redemptio
פוקדא דלעלם: 13 אן ניר דמא דצפריא ודענלא וקמטא
& sanctificauit erat qui impuri eos super fuit spiritus iustit
דנליתא מתרסם הוא על אילין דמתטמאין הוו וכקדש
sanguis magis igitur quanto carnis ipsorum ad purificationẽ era
לחון לדוכנא דבכרדון: 14 כמא הכיל יתיראית דמא
macula sine obtulit animam suam qui in æternu qui per Spiritum Christi
דמשהא דברותא דלעלם נפשה קרב דלא מומא
Deo vt seruimus mortuis operibus ab edicitiã nem possibilibus Deo
לאהא נכמא תארותן מן עבדא מיתא דנשמש לאלהא
qui per mortẽ suã noui testamenti Mediator fuit ipse hoc propter vitam
קאן: 15 מטל הנא הי הוא בעיעיא דריתקא חדתא דכמותה
prius testamentum super qui transgressi fuerat illis redemptor fuit ipse
הו הוא פורקנא לאילין דעברו על דיתקא קרמיתא
quæ in æternum ad h. reditatem qui vocati sunt ij promissionem vt accipiant
תכון מולכנא אילין דאתקרו לירתותא דלעלם:

12 Neque per sanguinem
hircorum aut vitulorum, sed
per proprium sanguinem in-
troiuit semel in Sancta, æter-
na redemptione inuenta.

12 Neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in Sancta, æterna redemptione inuenta.

13 Si enim sanguis hircorù,
& taurorum, & cinis vitulæ
asperfus, inquinatos sancti-
ficat ad emundationem carnis:

13 Si enim sanguis hircorù, & taurorum, & cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis:

14 Quantò magis sanguis
Christi, qui per Spiritu san-
ctum semetipsum obrulit
immaculatum Deo, emunda-
bit conscientiam nostram ab
operibus mortuis, ad seruien-
dum Deo viuenti?

14 Quantò magis sanguis Christi, qui per Spiritu sanctum semetipsum obrulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo viuenti?

15 Et idco noui testamenti
Mediator est, vt morte inter-
cedente, in redemptionem
earum præuocationum quæ
erant sub priori testamento,
re-promissionem accipiãt qui
vocati sunt, æternæ heredi-
tatis.

15 Et idco noui testamenti Mediator est, vt morte intercedente, in redemptionem earum præuocationum quæ erant sub priori testamento, re-promissionem accipiãt qui vocati sunt, æternæ hereditatis.

16 Vbi enim testamentum
est, mors necesse est interce-
dat testatoris.

16 Vbi enim testamentum est, mors necesse est intercedat testatoris.

NOVUM
TESTAME-
NTUM
A
IV. et al.

10 μόνον ἐν τῷ βρώματι καὶ ποματι, καὶ ἐν ποσὶ βαπτισμοῖς, καὶ ἐν ἰουδαϊσμοῖς, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας τῆς ἐπιπέρας. 11 Χρῆστος δὲ ὡς ἁγίος ἄνθρωπος ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας. 12 ὡς δὲ ὁ αἷμα τῆς ζώης, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας. 13 ὡς δὲ ὁ αἷμα τῆς ζώης, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας. 14 ὡς δὲ ὁ αἷμα τῆς ζώης, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας. 15 ὡς δὲ ὁ αἷμα τῆς ζώης, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας. 16 ὡς δὲ ὁ αἷμα τῆς ζώης, ἕως ἄρα τῆς ἐπιπέρας.

is vivit quoadie quia confirmatur tantum ipso mortuo in
 17 על מיתא הו דין בלחוד משתררא כטל דכמתי הו
 prim um non etiam hoc, propter vñs in eo non est qui fecit illud
 דעבדה לית בה חשהו 18 כטל הנא אף לא קדמיתא
 à mandatum omne enim ininũdum fuit cum confirmatũ fuit sanguine sine
 דלא דמא אשתררת 19 כר אתפקך ניר בלה פוקדנא מן
 iuuetũ sanguinem Moses erat accipiens secũdũ Legẽ vniuerso populo Mose
 מושא לעמא בלה בנמוסא נסב הוא מושא דמא דענלתא
 populũ & super librũ super & aspergebat & hyssopo coccinea cum lana & aquã
 ומיא בעמרא דוחוריתא חופא ורס על ספרא ועל עמא
 quod iniũdũ est illiũ testamenti sanguis est quia hic illis & dicebat vniuersum
 בלה 20 ואמר להון דהנא הו דמא דריתקא הי דאתפקדת
 vasa omnia & super tabernaculum super etiam Deo à
 מן אלהא 21 אף על משכנא ועל בלהון מאנא
 per sanguinẽ quid omne quoniã aspergebat sanguine ex eo ministrũ
 דתשמשא מנה מן דמארס 22 כטל רכל מרס כרמא
 remissio non est sanguinis effusione & abique in Legge purgatur ipsum
 הו מתדכא בנמוסא ורלא שופע דמא לית שובקנא
 in his cõlestium sunt quæ similitudines vt hæc enim est necessitas
 23 אננקא הי ניר דהלין דרמותא אנן דשמיניתא בהלון
 istis per qu. pr. stãtiora sũt sacrificijs cõlestia verò ipsa purificetur
 מתרכין הלין דין שמיניתא בכרחא דמיתרין מן הלון
 Christus ingressus manibus quæ facta sũt Sanctuarij in domũ enim est non
 24 לא הוא ניר לבית מקדשא דעביד באיריא על משיחא
 vt appareat introiit cælum in ipso sed verè illius similitudo quæ est
 דאיתוהי דמותא דהו שרירא אלא לה לשמיא על דנתחזא
 animã suã vt offerat non etiam pro nobis Dei faciem ante
 קדם פרצופה דאלהא חלפין 25 אף לא דנקרב נפשה
 anno in omni qui introibat Sacerdos summ⁹ erat faciens sicut multis temporib⁹
 זכנתא סניאתא איך דעכד הוא רב כומרא ועאל בכל שנא
 erat debitor alioqui erat suus qui non per sanguinẽ Sãduarij in domũ
 לבית מקדשא בדמא רלא דילה 26 ואן לא חיוב הוא
 in fine autem nunc mundi initio ab pateretur multis vt temporib⁹
 זכנתא סניאתא נחש מן שוריה דעלמא השא דין בהרתה
 vt aboleret ipsum per immolationẽ sui aĩam suã obtulit tẽp̃ ipse vnum mundi
 דעלמא חדא הו זכן קרב נפשה בכרחיתיה דנכטליה

17 Testamentum enim, in mortuis confirmatum est: alioquin nondum valet, dum vivit qui testatus est.
 18 Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est.
 19 Lecto enim omni mandato Legis à Moyse vniuerso populo, accipiens sanguinem vitulorum & hircorum cum aqua & lana coccinea & hyssopo, ipsum quoque librum & omnem populum asperxit, dicens,
 20 Hic sanguis testamenti, quod mandauit ad vos Deus.
 21 Etiam tabernaculum & omnia vasa ministerij sanguine similiter asperxit.
 22 Et omnia penè in sanguine secũdam Legem mandãtur: & sine sanguinis effusione non sit remissio.
 23 Necessè est ergo exemplaria quidem cœlestium, his mundari: ipsa autem cœlestia, meliorib⁹ hostijs quàm istis.
 24 Non enim in manufacta Sancta Iesus introiit, exemplaria verorum: sed in ipsum cælum, vt appareat nuac vultui Dei pro nobis.
 25 Neque vt sepe offerat semetipsum, quemadmodum Pontifex intrat in Sancta per singulos annos in sanguine alieno.
 26 Alioquin oportebat cum frequenter pati ab origine mundi: nuac autem semel in cõsummatione seculorum,

17 על מיתא הו דין בלחוד משתררא כטל דכמתי הו
 18 כטל הנא אף לא קדמיתא
 19 כר אתפקך ניר בלה פוקדנא מן
 20 ואמר להון דהנא הו דמא דריתקא הי דאתפקדת
 21 אף על משכנא ועל בלהון מאנא
 22 כטל רכל מרס כרמא
 23 אננקא הי ניר דהלין דרמותא אנן דשמיניתא בהלון
 24 לא הוא ניר לבית מקדשא דעביד באיריא על משיחא
 25 אף לא דנקרב נפשה
 26 ואן לא חיוב הוא

17 על מיתא הו דין בלחוד משתררא כטל דכמתי הו
 18 כטל הנא אף לא קדמיתא
 19 כר אתפקך ניר בלה פוקדנא מן
 20 ואמר להון דהנא הו דמא דריתקא הי דאתפקדת
 21 אף על משכנא ועל בלהון מאנא
 22 כטל רכל מרס כרמא
 23 אננקא הי ניר דהלין דרמותא אנן דשמיניתא בהלון
 24 לא הוא ניר לבית מקדשא דעביד באיריא על משיחא
 25 אף לא דנקרב נפשה
 26 ואן לא חיוב הוא

ad destitutionem peccati, per
 hostiam suam apparuit.
 17 Et quemadmodum sta-
 tutum est hominibus semel
 mori, post hoc autem iudi-
 cium:
 18 Sic & Christus semel o-
 blatus est ad multorum ex-
 haurienda peccata. secundo
 sine peccato apparebit om-
 nibus expectantibus se in sa-
 lutem.

CAP. X.

1 V ΜΒΡΑΜ enim habes
 lex futurorum bonorum,
 non ipsam imaginem rerum:
 per singulos annos eisde ipsi
 hostijs quas offerunt indefi-
 neuter, nunquam potest ac-
 cedentes perfectos facere.

2 Alioquin cessassent offerri,
 ideo quod nullam habe-
 rent vltra conscientiam pec-
 cati, cultores semel mundati.

3 Sed in ipsis commemora-
 tio peccatorum per singulos
 annos fit.

4 Impossibile enim est, san-
 guine taurorum & hircorum
 auferri peccata.

5 Ideo ingrediens mundum
 dicit, Hostiam & oblationem
 noluisti: corpus autem apta-
 sti mihi:

6 Holocaustum, & pro
 peccato non tibi placuerunt.

7 Tunc dixi, Ecce venio: (in
 capite libri scriptum est de
 me.) Ut faciam, Deus, vo-
 luntatem tuam,

morianur tēpore vt vno hominis filijs statutū est & quemadmodum peccata
 הוֹשִׁיָא: 17 וְאִיכְנָא דְסִים לְבִנֵי נִשְׂא דְהָרָא וְכֵן נִמְתּוּן
 iudicium mortem ipsorum & post
 tempore vno Christus etiam sic
 הכֵנָא אִף מִשְׂחָא דְהָרָא וְכֵן
 18 כֵּן מִתְּהִיָּן דִּינָא וְכֵן
 sine autem secundo multorum peccata immolauit & in seipso oblatam
 אִלְקָרְבַּב וּבְקִנְיֻמָּה דְבַחַּה חֲטָאָה דְסִנְיָא דְתַרְתִּין דִּין דְלָא
 ipsū qui expectant ipsorum ad vicias eorum apparet peccata
 וְהָוִין מִתְחַוָּא לְחַיְהוּן דְאִילִין דְמִסְכֵּין לָהּ:
 10 caput
 קְפֻלָּאֵן
 Resurrectionem post tertiae in sabbato vsa
 חֲדָרְשָׁנָה וְתַלְתֵּיתָ דְבַחַּר קִימְתָּהּ

non futurorum bonorum in ea erat vmbra eum lex
 נִמְסָא נִיר טְלִינְתָּא אִיתָּהּ בְּהָ דְמִתְבַּתָּא דְעִתִּינָן לָא
 illz anno in omni cum hoc propter rerum earum ipsamet sollicita erat
 דְוָא קִינְיָא דִּילְהוּן דְעִבְתָּא מִטַּל הָנָא כֵּד בְּכַל שְׁנָא הָנוּן
 vt perficerent potuerit vnquam non essent oblate victimz ille fact
 כְּוִתּוּן דְבַחָּה מִתְקַרְבִּין הָוִין לָא מִמְתּוּם אִשְׁכַּחוּ דְנִנְמִרוּן
 iamdiu essent perfecti enim si ipsas qui obtulerat eos
 לְאִילִין וּמְקַרְבִּין לְהוּן: 2 אִלוּ נִיר נִמְרִין הָוִין כְּבֵר דִּין
 eos fuisset agitans amplius non quoniam oblationibus suis ab requisierat
 אִמְנִינוּן מִקּוֹרְבַּנְהוּן מִטַּל דְלָא מְכִיל טְרִיָּא הוּת לְהוּן
 fuissent purificati tempore qui vno ipsorum propter peccata cōfitebā ipsi
 וְאִתְהוּן כְּחִטְיָהּ לְאִילִין דְהָרָא וְכֵן אִתְדַכּוּ לְהוּן:
 non anno in omni peccata illorū cōmemorātur sacrificijs in ipsis fact
 לָא אִלָּא כְּהוּן כִּרְבָּחָה מִדְּכַרְבִּין חֲטָהוּן בְּכַל שְׁנָא: 4 לָא
 propter peccata purgare & hircorum taurorum sanguis potest enim
 נִיר מִשְׁכַּח דְמָא דְתִרְרָא וְדַעֲפִירָא לְמִדְכּוּי חֲטָאָה: 5 מִטַּל
 voluisti non & oblationes victimas dixit in mundum introijit: cum hoc
 הָוִין כֵּר עָאֵל לְעֵלְמָא אִמְר כִּרְבָּחָה וּבְקוֹרְבָנָא לָא עִבְתָּא
 non peccatis quz pro integra & combusta induisti me autem corpus
 מְרָא דִין אִלְבְּשָׁנִי: 6 וְיִקְרָא שְׁלָמָא דְחֵלְף חֲטָאָה לָא
 quia in capite sum veniens ego ecce dixi tunc peccata
 טְרִיָּא: 7 הוֹדִינָן אִמְכַּת דְהָא אִנָּא אִתָּא אִנָּא דְכַרְוִישׁ
 δ De voluntate tuavt faciat de me scriptū est
 חֲבָבָה כְּתוּב עָלֵי דְאִעְכַּד עִבְיִנְךָ אֵלְהָא וְ

εις ἀγῶτων ἀμφοτέρων, ἵνα τῆς θυσίας αὐτοῦ παραβῶται. 27 καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ πνεῦμα
 ἀπολαύει, μὴ δὲ τῆς κρίσεως. 28 ὅτω καὶ ὁ Χριστὸς ἑαυτὸν προσέφερε, εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου καὶ ἵνα ἁμάρταν
 δευτέρου γὰρ ἀμφοτέρων ὁφείληται τοῖς αὐτοῖς ἀπεκαθαρῆσθαι εἰς ἁγιασμόν.
 Καρ. ἰ.
 Ἰ Σκια ἰδὲ ἐστὶν ὁ τύπος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἢ τὸ πνεῦμα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ
 θυσίας αἷς προσεφέρεται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου, ὡς ἐστὶν δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ
 πνεῦμα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, ἵνα τὸ μυστήριον ἐστὶν ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου καὶ ἵνα ἁμάρταν
 ἵνα ὁ αὐτῶν ἀμάρταν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου. 4 ἀδύνατον ἔσθαι, ἀίμα τῶν τῶν καὶ ἵνα ἁμάρταν
 ἀμάρταν. 5 διὸ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου, λέγει ὁ Θεὸς καὶ προσέφερεται ἵνα ἁμάρταν εἰς τὸ πνεῦμα
 τοῦ ἁγίου. 6 ὁλοκαυτωμάτα, καὶ ἵνα ἀμάρταν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου. 7 τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου, ἵνα ἁμάρταν εἰς τὸ πνεῦμα
 τοῦ ἁγίου, ἵνα ἁμάρταν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου.

NOVUM
 TESTAME
 NTUM
 A.
 IV. et al.

quæ pro integra & combusta & oblationes quia sacrificia dixit superius
 8 כִּן לַעַל אִמְר דְּרַבְחָא וּקְרַבְנָא וּקְרַבָּא שְׁלַמָּא חֲלִיף
 & postea in Legge erant quæ oblata illa voluisti non peccatis
 הָטָהָא לֹא עֲבִית הַנּוֹן דְּמַתְקַרְבִּין הוּוּ בְּנִמְסָא וְכַתְרָה
 obliterat in hoc ó Deus voluntatē tuā vt faciam sum veniens ecce dixit
 אִמְר דְּהָא אַתָּא אַנָּא דַּאֲעַבְד דְּכִינָךְ אֱלֹהָא כְּהֵרָא כְּטַל
 voluntate eius enim in hac secundum vt statuat primum
 לְקַדְמֵיהָ דְּנִקְיִים לְדַתְרִתִּין 10 כְּהָנָא נִיר עֲבִינָהּ
 tempore quæ vno Christi Iesu corporis ipsi per oblationē sanctificati sumus
 אַתְקַרְשֵׁן בְּקֹרְבָנָא דְּפִנְרָה דִּישׁוּעָא מְשִׁיחָא דְּהָרָא וְכִן
 illas quotidie & ministrans erat qui adstant enim Sacerdos summus omnis
 כָּל רַב כּוֹמְרָא נִיר דְּקָאֵם הוּא וּמְשַׁמֵּשׁ כָּל יוֹם יוֹם 11
 potentes non vnquam quæ ab eas erat offerens victimas illas sicut
 כִּד הַנּוֹן דְּכַחַּא מְקַרְבַּהּ הוּא אֵילִין דְּמִן מְתוּם לֹא מְשַׁכְּחִין
 pro obtulit victimam vnā verò hic peccata vt purgarent etiam
 הוּוּ דְּנִדְכּוֹן הָטָהָא 12 הָנָא דִּין חַד דְּכַחַּא קְרַב חֲלִיף
 adhuc & expectat in æternum Dei dexteram ad & sedet peccatis
 חֲטָהָא וַיִּתְּבַע עַל יְמִינָא דְּאֱלֹהָא לְעַלְמִים 13 וּמְקוּמָא מְכִיל
 pedibus eius sub scabellum inimici eius positi fuerint vsquedum
 עַד מָא דְּנַתְתַּסְמִיּוֹן בְּעַל דְּכַבּוּהִי כּוֹבֵשָׁא תְּחִית רְנַלְוִהִי
 in æternum in ipso qui sanctificantur eos perfecit oblatione enim in vna
 14 בְּחַד נִיר קֹרְבָנָא נִמְר לֵאילִין דְּמַתְקַרְשֵׁין כְּהָ לְעַלְמִים
 aquarum benedictionis docte
 דִּילְלָא דְּבוֹרְךְ מֵינָא

8 Superius dicens, Quia hostia, & oblationes & holo-
 cautomata, & pro peccato noluisti, nec placitas tibi, quæ secundum legem offeruntur.
 9 Tunc dixi, Ecce venio, vt faciam, Deus, voluntatem tuam: aufert primum, vt sequens statuat.
 10 In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Iesu Christi semel.
 11 Et omnis quidem sacerdos præsto est quotidie ministrans, & eadem sæpe offerens hostias quæ nunquam possunt auferre peccata.
 12 Hic autem pro peccatis offerens hostiã, in sempiternum sedet in dextra Dei.
 13 De cætero expectans, donec ponatur inimici eius scabellum pedum eius.
 14 Vna enim oblatione consummauit in sempiternum sanctificatos.
 15 Contestatur autem nos & Spiritus sanctus, postquam enim dixit.

est hoc qui dixit Sanctitatis Spiritus autem nobis testis est
 16 הָרָא לִן דִּין רוּחָא דְּקֹדְשָׁא דַּאֲמַרְתָּ: הָרָא הִי
 Dominus ait illos dies post illis quod dabo testamentum
 דִּיתִיקָא דַּאֲתַל לְהוֹן מִן בְּחַד יוֹמָתָא הַנּוֹן אִמְר מְרִינָא
 scribam eam corda eorum & super in mentibus eorū Legē meā dabo ipsam
 אַתְלִיּוּהִי לְנִמְסוּי בְּמַדְעִיהוֹן וְעַל לְבוֹתָהוֹן אַכְתַּבּוּהִי
 autem vbi in ipsos recordabor non & peccatorū eorū & iniquitatū eorum
 17 וְעוֹלָהוֹן וְחַטֵּיהוֹן לֹא אַתְדַּכֵּר לְהוֹן 18 אִיבָא דִּין
 oblatio requiritur non peccatorum remissio est
 דַּאֲיִת שׁוֹבְקֵנָא דְּחַטָּהָא לֹא מַתְבַּעָא קֹרְבָנָא
 peccatis quæ pro
 רְחִילָהּ הָטָהָא

16 Hoc autem testamentum quod testabor ad illos post dies illos, Dicit Dominus, Dabo Leges meas in cordibus eorum, & in mentibus eorum super scribam eas:
 17 Et peccatorum, & iniquitatum eorum iam non recordabor amplius.
 18 Vbi autem horum remissio, iam non est oblatio pro peccato.

8 ἀλλ' ὅπου λέγει, ὅτι θυσιᾶς, καὶ προσφορῶν, καὶ ὀλοκαυτωμάτων, καὶ ἁμολογίας ἐκ ἡρώδης, καὶ δι' ἄλλων, αἱ πρὸς τὸν νόμον προσετίθενται· 9 πῶς ἐφικέται, ἵνα ἕως τοῦ παρῆσαι, ὁ θεὸς μου, τὸ θέλημα σου δι' αἱμάτων τοῦ προσφύτου, ἵνα τὸ δὲ πρὸς τὴν σῆσιν· 10 ἐν τῷ θέλωματι ἡγιασμένοι ἔσμεν, οἱ δὲ, τῆς προσφορῆς τῆς θυμῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑσάπαξ· 11 καὶ πᾶς ἕως ἄρτι ἄρχιερεὺς ἕστηκε κατὰ τὴν ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ ταῖς αὐταῖς πολλὰς προσφύταις θυσιᾶς, αἱ πρὸς τὸ δὲ πρὸς τὴν δὴ λωαίται, καὶ ἁμολογίας· 12 αὐτὸς δὲ μίαν ἁμολογίαν προσανέτεται θυσιᾶς, εἰς τὸ δὴ λωαίται ἑσάπαξ ἕως τοῦ παρῆσαι· 13 τὸ λοιπὸν ἀκατάχρητος ἕως τοῦ παρῆσαι οἱ ἱερεῖοι αὐτοῦ· 14 μίαν ἁμολογίαν προσφύταις πηλείωνας εἰς τὸ δὴ λωαίται ἑσάπαξ ἕως τοῦ παρῆσαι· 15 μὲν ἁμολογίαν δὲ ἡμῶν καὶ τῶν ἀγίων· μὲν δὲ τῆς προσφύταις, 16 Αὐτὸς ἡ δὲ θεὸς μου τὸ θέλωμα σου αὐτὸς αὐτὸς ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος, διδούς νόμους μου ἐπὶ καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ἅβυσσῳ αὐτῶν· ἑσάπαξ αὐτοῖς· 17 καὶ τὸ ἁμολογῆσαι αὐτῶν, καὶ τὸ αἰομῶν αὐτῶν ἢ μὴ μεμνησθῆναι. 18 ὅπου δὲ λέγει αὐτῶν, ἐκ τῆς προσφορῆς ἁμολογίας.

19 Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi:
 20 Quam iniitavit nobis viam novam, & viuetem per velamen, id est, carnem suam:
 21 Et Sacerdotem magnum super domum Dei:
 22 Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersu corda a conscientia mala & abluti corpus aqua munda.
 23 Teneamus spei nostre confessionem indeclinabilem: fidelis enim est, qui repro misit.
 24 Et consideremus inuicem in prouocationem charitatis & bonorum operum.
 25 Non desercetes collectionem nostram, sicut consuetudinis est quibusdam, sed consolantes, & tanto magis quanto videritis appropinquantem diem:
 26 Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia.
 27 Terribilis autem quaedam expectatio iudicij, & ignis xmulatio, quae consumptura est aduersarios.
 28 Irritam quis faciens Legem Moyli, sine vlla miseratione, duobus vel tribus testibus moritur.

sanctae domus in introitu facierum reuelatio fratres mei igitur nobis est
 אית לן הכיל אחי נליות אפא במעלנא דכית קודשא
 per facies nunc nobis quas in nouauit vitarum & via Iesu per flagrantem
 כנסיה דישועו 20 ואורחא דחיא דהדרת לן השא באפא
 domum ipsius super summus Pontifex nobis & est per carnem ipsius id est per
 וינא דאיתוהי בכסדרה: 21 ואית לן כוכר דבא על כיתה
 & cum fiducia vero cum corde ergo accedamus Dei
 דארתא 22 נקרוב הכיל בלכמא שדירא ובתוכלנא
 mala conscientia a & repargates corda nra aspergetes dum
 דמנוחא כר רסיסין לכותין ודכין מן הארתא כישתא
 neque spei nostrae in confessione & perseverantes parisi aquis corp' nostri & munda
 וסכדי פנרין כמא דכיא: 23 ונחמסן בתודיתא דסכרון ולא
 in vnu vnus & prospiciamus nobis qui promisit is enim est fidelis reuelationis
 נטלא מוסימון הו גיר מן דמלך לן: 24 ונחור חר בהר
 deseretes, sumus neque bonorum & operum charitatis in prouocatione
 בנינו דהובא ודעברא טבא: 25 ולא נהוא שבקין
 vno ab vnus flagitate sed homini homini mos est sicut congregat' vnu
 כנושא אן ראית עירא לאנש אנש אלא בעו חר מן חר
 ille dies appropinquet videris quanto magis
 ויראת כמא דחיותון דקרבי וימא חו:
 de baptismo
 דמעמודיתא
 notitiam acceperit post quam homo peccauerit voluntate sua tunc si
 אן גיר כנכניה נחמא אנש מן בתר דקבל ידעתא
 peccatis pro quae offeratur hostia amplius non est reuerens
 דשדא לויית מכול דבתחתא דהתקרב חלף חטהא:
 qui deuoret ignis & xmulatio formidabile iudicium est fuerunt sed
 אלא עתיד הו דינא דחיליא וטננא דנורא דאכל
 Moysi Legem super qui traxit ens est is enim si
 לנטר דכבא: 28 אן גיר אינא דעבר על נמוסא דמושא
 moritur cõmileratione sine tertium & trium duorum nec in
 על נמוסא דחיליא ותלתא כהדין דלמא דחמין טאת:

NOVUM
 TESTAMENTUM
 A.
 IV. et c.

19 εχρησισα ουμ, αδελφοι, παρησιαν εις τω εισοδοι ηβι αγιω αν τη αμα η λησθ, 20 τα οτι εβηθη κη
 εδοι, απεσπρατοι και ζωσαν δεσ το κραταπιτα σματα, ουτε η, ης σαρκασ αυ του, 21 και ηβια αυ του
 ακαι το θεου, 22 απεσπρατοι μεθα ηβι, δη ην ης καρδιας ου πληροφεια πιστας εβηθη σματα και ηβια
 απο σωειδησασ ποιηρασ, και λεληθου το σμα υδρα και απου, 23 και ηβια αυ του θεου και ηβια αυ του
 ακληη, πηδς εδρ ο επαγεισ αμωσ, 24 και κατα ομωδου δη ηλως εις πορυσμεισ αγαπασ, και ηβια αυ του
 25 μη ελεαπα λειπο τις τω οποιου αγωμω εαυτη, και θεου εδρ, δη ηβια απεσπρατοι και ηβια αυ του
 μαλλοι οση δλεπτη ηγγιζασε τω ημεραν, 26 ελοισιωσ εδρ αμωδων οντων ημω ηβι η λαβουτ και ηβια
 ηρωσι τησ δη θησιας, ουκ επ απε αμωδων απο λειπτασ συσια, 27 φοβσ εδρ διδωσ ουδωσ και ηβια αυ του
 ζησ, εδρ ηβι μωλλοιτωσ ουκ υπειασ ηβια, 28 αβητισσ ης ηβια Μωυσησ ουκ ηβια ουκ ηβια ουκ ηβια
 ηβια ουκ ηβια ουκ ηβια

29 **כַּמָּא סְבִירִין אַנְתּוֹן יִתְרָא הַמַּכּוֹס בְּרִישָׁא נִקְבַּל אִינְא**
 tanquam ipſius teſtamenti ſanguinem & reputaverit Dei Filium qui conculcaverit
דְּרִשְׁרָה לְבָרָה דְּאַלְהָא וְהִשְׁבַּח דְּמָא דְּרִיתְקָא דְּוִלְהָ אִיךְ
 novim⁹ gratiæ Spiritum & obtemerit ſanctificat⁹ eſt per quē hoīſ omnis
דְּכָל נֶשׁ דְּבַח אַתְקִישׁ וְצִיעֵר לְרוּחָא דְּמִיבּוּתָא : 30 **יִרְעִינָן**
 Domin⁹ quia iudicabit & rurſum repēdā & ego vltio eſt quia mea qui dixit eū
לְהוּ דְּאַמְרֵר דְּרִילִי הוּי תְּכַעְתָּא וְאַנָּא אֶפְרֹעַ וְתוּב דְּנִדּוֹן מְרִיא
 viventis Dei in manus ipſius incidere magna eſt formido populam ſuum
לְעַמָּה : 31 **דְּהִלְתָּא הִירְבַתָּא לְמַפְל כְּאִידוּהִי דְּאַלְהָא חִיא :**
 recepſiſtis in quibus illos primos dies igitur recordamini
אֶתְדַרְכוּ הַכִּיל לְיוֹמְתָא קְדִמָּי הַנּוֹן דְּבַהּוֹן קְבִלְתּוֹן
 eum opprobrio paſſionum ſuſtinuiſtiſ magnum & certamen Baſtiſmaum
מַעַמְדִּיחָא וְאַנּוּנָא רַבָּא סִיכְרִתּוֹן דְּחִישָׁא : 32 **בְּחַסְרָא**
 hominum & confortes eſtiſ & etiam ſpectacula & quod eſtiſ & cum aſſiduoſe
וּבְאַוּלְצִנָּא וְדְהוּיְתּוֹן חֲזוֹנָא וְאַרְי אֶשְׁתַּפְתּוֹן לְאַנְשָׁא
 & direptionē qui crāt vincti eos propter vobis & doluit ſuſtinuerōe qui hęc
דְּחִלּוֹן סִיכְרוּ : 33 **וּכְאַב לְכוּן עַל אִילּוּן דְּאַסִּירִין וְחִטְפִּיא**
 vobis quod eſtiſ ſcientes quoniam ſuſtinuiſtiſ eū gaudio facultatē vtrūſ
דְּנַכְסִיכוֹן בְּהִדּוּתָא סִיכְרִתּוֹן מַטְל דִּידְעִין אַנְתּוֹן דְּאִית לְכוּן
 amittatiſ itaque ne tranſit & non quę p̄ſtātor eſt in calis poſſeſſio
קִנְיָנָא בְּשִׁמְיָא דְּמִיְרֵר וְלֹא עֵבֵר : 35 **לֹא הַכִּיל תּוּבְרוֹן**
 multa merces ei cui futura eſt vobis quę eſt ſacrierum revelationē
גְּלוּיֹתָ אַפְּא דְּאִית לְכוּן דְּעִתִּיד לְהָ אַנְרָא סְנִיאָ :
 Dei voluntatē ut faciatiſ vobis requiritur enim ipſa patientia
מְסִיכְרִנּוּתָא הוּי נִירְמַתְכִיעִיא לְכוּן דְּתַעֲבְדּוֹן עִבְיָנָא דְּאַלְהָא
 paſſillum & valde tēp̄ſ eſt modicum quoniam promiſſum & accipiatſ
וְחַסְכּוֹן מוּלְכִנְנָא : 37 **מַטְל דְּקִלִּיל הוּי זְכִנָּא וּמַטְל זְעוּר**
 fide ex autēſ iuſtus tardabit & non qui venit ille quo veniet
דְּנִאחָא הוּי דְּאַתָּא וְלֹא נִוְרֵר : 38 **כְּאַנָּא דִּין מִן הִיכְנּוּתָא**
 anima mea in eo placet ſibi nō ei p̄cedatur & ſi vivet mea
דִּילִי נְחָא וְאַן מַתְקִטְעָא לְהָ לֹא עִבְיָנָא בְּהָ נַפְשִׁי :
 & de Patribus Paſſionis ſecundę martirioſ
צִפְרָא דְּבַח דְּחִישָׁא וְדְאַבְחָהָא

29 Quanto magis puratis, deteriora mereri ſupplicia qui Filium Dei conculcaverit, & ſanguinem teſtamenti pollutum duxerit, in quo ſanctificatus eſt, & Spiritui gratiæ contumeliam fecerit?
 30 Scimus enim qui dixit, Mihi vindictam, & ego retribuam. Et iterum, Quia iudicabit Dominus populum ſuum.
 31 Horrendum eſt incidere in manus Dei viventis.
 32 Rememoramini autem priſtinos dies, in quibus illuminati, magnum certamen ſuſtinuiſtiſ paſſionum.
 33 Et in altero quidē opprobrijs & tribulationibus ſpectaculum factiſ in altero autem ſocij taliter couerſantiū eſtiſ.
 34 Nam & vinctis compaſſi eſtiſ, & rapinam bonorum veſtrorum cum gaudio ſuſcepitiſ, cognoſcentes vos habere meliorem & manentem ſubſtānciam.
 35 Nolite itaque amittere confidentiam veſtram, quę magnam habet remunerationem,
 36 Patientia enim vobis neceſſaria eſt: ut voluntatē Dei facientes, reportetiſ promiſſionem.
 37 Adhuc enim modicum aliquantulumque, qui venurus eſt veniet, & non tardabit.
 38 Iuſtus autem meus ex fide vivet, quod ſi ſubtraxerit ſe, non placebit animę meę.

29 **כַּמָּא סְבִירִין אַנְתּוֹן יִתְרָא הַמַּכּוֹס בְּרִישָׁא נִקְבַּל אִינְא**
 30 **יִרְעִינָן**
 31 **דְּהִלְתָּא הִירְבַתָּא לְמַפְל כְּאִידוּהִי דְּאַלְהָא חִיא :**
 32 **בְּחַסְרָא**
 33 **וּכְאַב לְכוּן עַל אִילּוֹן דְּאַסִּירִין וְחִטְפִּיא**
 34 **קִנְיָנָא בְּשִׁמְיָא דְּמִיְרֵר וְלֹא עֵבֵר :**
 35 **לֹא הַכִּיל תּוּבְרוֹן**
 36 **מַטְל דְּקִלִּיל הוּי זְכִנָּא וּמַטְל זְעוּר**
 37 **דְּנִאחָא הוּי דְּאַתָּא וְלֹא נִוְרֵר :**
 38 **כְּאַנָּא דִּין מִן הִיכְנּוּתָא**

AAAa

39 Nos autem non sumus subtractionis filij in perditionem, sed fidei in acquisitionem animæ

sed ad perditionē quæ ducit excisionis sumus nos autem ad
תנן דין לא הוין דקישעא דמוכלא לא אברנא אלא
n caput animā nostrā nobis quæ acquirit fidei
קפלאון יי קפלאון יי
in spe quæ sunt his de persuasio Fides autem est

CAP. XI.

1 Est autem fides, sperandarum substantiarum rerum, argumentū non apparentium.

איתיה דין הומנותא פיסא על אילין דאיתיהון בסכרא
conspiciuntur quæ non coram & reuelatio in effectu illis efficit ipsa act
אין הו דהו להון בסוערנא ונלינא דאילין דלא מתהוין
enim per fidem antiquis de testimonio extat & de hac

2 In hac enim testimonium consecuti sunt senes.

ובהרא הוה סהרותא על קששא : בהימנותא ניר
& ea Dei Verbo secula quod ordinata sunt in ætæternitate

3 Fide, intelligimus aptata esse secula verbo Dei : ut ex inuisibilibus visibilia fierēt.

מסבלין דאתתקנו עלמא כמלתא דאלהא והלין
obtulit per fidem conspiciuntur quæ non ijs ex extiterint quæ conspiciuntur

4 Fide, plurimam hostiam Abel quàm Cain, obtulit Deo: per quam testimonium cōsecutus est esse iustus, testimonium perhibētē muneribus eius Deo, & per illam defunctus adhuc loquitur.

דמתהוין מן אילין דלא מתהוין : בהימנותא קרב
& propter hanc Deo quæ Cain quàm valde quæ p̄stātor esse habet
דביל ובהתא דמיתרא טב מן קאין לא אלהא ומטלתה
Deus oblatione eius de & testatur su erit quod iustus testimonium de in coram
הו ענויה סהרותא דכאנא הו וסחד על קורבנה אלהא
trāsatus est per fidem loquitur mortuus est cum etiam de propter hanc

5 Fide, Henoch translatus est, ne videret mortem, & non inueniebatur: quia translulit illum Deus, ante translationem enim testimonium habuit placuisse Deo.

מטלתה אף כד מירת ממלל : בהימנותא אשתני
Deus translulit eum quoniam iniquus est neque gustavit noc & non inuenit
ענוך ומתא לא טעם ולא אשתכח מטל דשניה אלהא
quod placuerit testimonium de eo extat enim transferret eum de terra quæ
ומנקום דנשנויה ניר הוה עלויה סהרותא דשפר
ut placeat homo potest non verò fide absque Deo

6 Sine fide autem impossibile est placere Deo. Crede re enim oportet accedentem ad Deum quia est, & inquitentibus se remunerator sit.

אלהא : דלא הימנותא דין לא משכח אנש דנשפר
quod ille est ut credat Deum ad qui accedit is enim deceptor est Deo
לא אלה חוב ניר מן דמתקרב לות אלהא דנהימן דאיתוהי
cum Noë per fidem remunerator erit eum qui quartus & ip
הוילין רבעין לה נהוא פרועה : בהימנותא נה כד
sibi & fecit timuit conspiciuntur quæ non ijs de cum eo tertio habent

7 Fide, Noe responso accepto de his quæ adhuc non videbantur, metuens, aptauit arcam in salutem domus suæ, per quam damnauit mundum : & iustitiz quæ per fidem est, hæres est institutus.

אמבלל עמה על אילין דלא מתהוין הו דהל ועבר לה
heres & fuit mundum cōdēnauit per quā suæ domus saluorū ad vitam æternam
קמותא לחיא דבני בותה דבה חובה לעלמא והוא ירתא
quæ per fidem iustitiz
דכאותא דבהימנותא :

39 ἡμῶν δὲ ἐν ἐσμίην ὑποσολῆς εἰς ἀπωλείαν, ἀλλὰ πίστει εἰς σωτηρίαν ἡμῶν.

Kis. 12.

1 Est δὲ πίστις ἐπιζήμιον ὑποστάσις, παραμαρτυρία ἧτέρας ἢ βλαπτομένης. 2 ἡ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐπιζήμιον οἱ ἀποσβύπτοι. 3 πίστις τοσοῦτον ἀκατήρητος τοῖς αἰώταις ῥημάτων θεοῦ, εἰς τὴν μὴ εἶναι φανερώμενον τὸ βλαπτικὸν γινώσκοντα. 4 πίστις πλησιονοῦσιν Ἀβελ καὶ Καὶν παρεστήσεν τὴν θύραν, δι' ἧς ἐμάρτυρον ἦν ὁ θεὸς ὅτι ἰουστὸς ἦν ὁ ἄβελ, ὅτι ἰουστὸς ἦν ὁ καὶν. 5 πίστις Ἐνὼχ μετακλήθη ὡς ἰδὼν θεοῦ, ἔνεχεν εὐσεβείαν διὰ τὴν μετακλήσιν αὐτοῦ, ὃ ἵκναι ὡσεὶ τὸρ τὴς μεταστάσεως αὐτοῦ, μὴ μνηστικὸν τῶν ῥημάτων τῆς ζωῆς. 6 γινώσκοντες δὲ πίστει εἰς ἀδύνατον ὄψαντες ἡμῶν, πιστεύουσα ἡμῶν ἐστὶν ἡ πίστις, καὶ τοῖς ἐκ τῆς ζωῆς αὐτοῦ μὴ ἀποδοθέντες γίνονται. 7 πίστις γινώσκοντες ὅτι Νῶε σωτὴρ ἦν τοῦ κόσμου, ὡς κατακρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐγγύς ἐγγύς κληρονομήσας.

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et al.

& de Patribus passionis tertia crepusculo

נגדה תלתה דחשה ודאכהתה

in locum vr exire auscultavit vocatus est cum Abraham per fidem
 בהימנותא אברהם כד אתקרי אשתמע דנפוק לאתרא
 effec sciens non cum & exire in hereditatem vr acciperet erat que futurum illud
 הו דעתיד הוא דנסב ליתוחמה ונפק כד לא ידע הוא
 illa in terra inquilinus fuit per fidem iret quo
 לאינא אזל : בהימנותא הוא תותבא בארעא יה
 cum habitavit & in tentorijs in extranea tanquam ei quæ fuerat promissa
 דאתלכרת לה איך רבנוכריתא ובטשכנה עמר עם
 expectans promissionis eiusdem hereditatis filijs & Jacob Isaac
 איסחק ויעקוב בני רתותא דילה דמולכנא : מסכא
 & conditor cuius opifex ei sunt cui fundamenta ciuitatem enim erat
 הוא גיר למדינתא דשתאכתא אית לה דאומנה ועבודה
 accepit erat quæ sterilis Sara per fidem est Deus
 אלהא הו : בהימנותא סרא דעקריתה הות נבסת
 quia credidit peperit annorū suorū in tēpore & q̄ nō semē vr susciperet virtutē
 חילא דתקבלי זרעא ודלא כוננא דשניה ירת על דאשרת
 qui defecerat vno ab hoc propter sibi qui pmiserat ille esset quōd fidelis
 דמדינת הו הו דמלך לה : מטל הנאמן חד דכטל
 & tanquā quæ in celis stellæ tanquam multi geniti sunt per senectutem
 בכיבותה אתילדו סניאא איך כוכבא דבשמיא ואיך
 in fide ei non est cui numerus maris licore quæ in arena
 חלא דעל ספתה דימא דמנין לית לה : בהימנותא
 longē à sed promissum suam acceperūt nec omnes hi mortui sunt
 מיתו הלין כלהון ולמה נסכו מולכנהון אלא מן רוהקא
 in terra & aduenz esset q̄ peregrini & cōfessi sunt in eo & gaulsi sūt viderūt illud
 הואוהי והריו בה ואודיו ראככנא אנון ותותבא בארעא :
 querant quod ciuitatem suam ostendant dicunt qui hæc autem ij
 אילין דין דהלין אמרין כהוין דלמדינתהון בעין :
 eis erat fuisse querētes ex qua egressi fuerāt illā ciuitatem quod si
 ואילו למדינתא הו דנפקו מנה בעין הו אית הוא להון
 eā adirent reuertentes vr rursum tēpus
 זכנה דתוב נהפכו נאזלו לה :

8 Fide, qui vocatur Abra- ham obediuit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem : & exijt, nesciens quo iret.
 9 Fide, demoratus est in terra repromissionis tanquam in aliena, in casulis habitando cum Isaac & Jacob cohortibus repromissionis eiusdem.
 10 Expectabat enim fundamenta habentem ciuitatem: cuius artifex & conditor Deus.
 11 Fide, & ipsa Sara sterilis virtutem in conceptione feminis accepit, etiam præter tempus ætatis: quoniam fidem credidit esse eum qui repromiserat.
 12 Propter quod & ab vno orti sunt (& hoc emortuo) tanquam sidera cæli in multitudi- ne, & sicut arena quæ est ad oram maris innumera- bilis.
 13 Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti, non acceptis re- promissionibus: sed à longè eas aspicientes & salutantes, & confitentes quia peregrini & hospites sunt super terrā.
 14 Qui enim hoc dicunt, significant se patriam inquire- re.
 15 Et si quidem ipsius meminissent de qua exierunt, habebant utique tempus reuerendi.

8 πιστις καλεσθησας Αβρααμ εν τη κρησει, ημελειθων εις τον ποτον ος εμαμα λαμβανει εις κληρονομιαυ και ηνελθε, μη δευσαυδουσ ποσ εγρηται. 9 πιστις παρωκισθη Αβρααμ εις τω γλυ της επαγγελιας, ος δημοσειαυ, εν σκη- ναυ και αποικησας εν Ισραηλ και Ισραηλ εηλ αυ κληρονομιαν της επαγγελιας της αοτης. 10 δε εδεγχετο εν τω τω εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος. 11 πιστις και αυτη Σαρρα εν εση, δευσαυμιν εις και αποικησας εν Ισραηλ και εν τω εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος. 12 δε ο και αρ εις εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος. 13 και πιστις αυτη δευσαυμιν εις επαγγελιας ηνελθε, μη δευσαυδουσ ποσ εγρηται, και αποικησας εν Ισραηλ και εν τω εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος. 14 οι δε εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος. 15 και εις εθελουσ ερησε τον ποτον, ης περητης και δεμικρησε ο ρος.

AAAa ij

16 Nunc autem mellotem appetunt, id est, celestē. Ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum, paravit enim illis civitatem.

17 Fide, obtulit Abraham Isaac, cum tentaretur: & vni- genitum offerebat, in quo susceperat re promissiones.

18 Ad quem dictū est, Quia in Isaac vocabitur tibi semē.

19 Arbitrans quia & à mortuis suscitare potēs est Deus: vnde cum & in parabolam accepit.

20 Fide, & de futuris, benedixit Isaac Jacob, & Esau.

21 Fide, Jacob moriens, singulos filiorum Ioseph benedixit: & adoravit fastigium virgæ eius.

22 Fide, Ioseph moriens, de profectioe filiorū Isaac memoratus est, & de ossibus suis mandavit.

23 Fide, Moyses natus, occultatus est mensibus tribus à parentibus suis, eo quod vidissent elegantem infantem, & non timuerunt regis edictum.

24 Fide, Moyses grandis factus, negavit se esse filium filiz Pharaonis.

25 Magis eligens affligi cum populo Dei quàm tēporalis peccati habere iucunditatē:

illam fuerunt cōcupiscētes pr̄ ista q̄ eā quæ melior nobis est vrb̄ nunc
השם דין ידיעה דלדנטה טנה דאנון הווי להו
vt Deus illorum Deus abstinuit non hoc propter in cētis
דאנונה בשמיא מטל הנא לאנכף אלהא דאלההו
obtulit per fidem civitatem enim illis preparavit vocabitur
נקרא טוב להווי ניר מדינתא : 17 בהימנותא קרב
illum ad altare eleuavit & vni genitū suū dū tētaretur Isaac
אברהם לאיסקח בנמינורה וליחידה אסק למדכחא הו
enim ei fuerat dictum per promissionem fuerat quem filium
נקב הוא במולכנא : 18 אתאמר הוא לה ניר
in anima sua erat & cogitans semea tibi vocabitur quis filius
דאיסקח נקרא לך זרעא : 19 ואתרעי הוא בנפשה
propter excitare mortuis à etiam Dei in manib' ipsius q̄ factus est
דמינא כאידוהי דאלהא אף מן מיתא למקמו ומטל
quæ futura eius rei per fidem ei datus est in suscitacōe
האנטלא אתיהב לה : 20 בהימנותא דמדס דעתיד
cum per fidem & Esau ipsi Jacob Isaac benedixit cui
הווי נכך איסקח ליעקוב ולעסו : 21 בהימנותא כד
fastigio super & adoravit Ioseph filijs ipsi exvni omni benedixit Jacob mortuus
כאן יעקוב כד לכל חד מן בנהי דיוסף וסגד על ריש
filiorum cuius meminuit morectur cum Ioseph per fidem virgæ
זוטריו : 22 בהימנותא יוסף כד מאת עהד למפקתא דבני
ossibus suis de & mandavit illis
סחל ופקד על גרמוהי :

קטלא דילודא

puerulorum occiso
menses natus esset cum occultaret eū Moyses parentes per fidem
23 בהימנותא אברהמי דמושא טשויהי כד אתילד ירחא
mandato à timuerunt neque puerulus esset quia pulchri q̄ vidēti vni
הווי דהווי דשפיר הוא טליא ולא רחלו מן פוקדנא
vt non negavit vir esset cum Moyses per fidem regis
וטלכא : 24 בהימנותא מושא כד הוא נברא כפר דלא
vt in afflictione sibi & elegit Pharaonis filie filius vocaret
נקרא כרא לברתה דפרעון : 25 ונכא לה דכאולצנא
in peccato delectaretur modico vt tēpore & nō esset Dei populo con
טעמה דאלהא נהוא ולא דוכן זעור נתכסם בהטיותא :

16 τῶν δὲ κρείττονος ἐρέσονται, ὅτι οὐκ ἐπιθυνοῦσιν τὴν ἐπίγειον ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. ἰδὸν δὲ τὸν ἄλλον ἄνθρωπον, οὐκ ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 17 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 18 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 19 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 20 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 21 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 22 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 23 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 24 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν. 25 πῶς ἠγάπησεν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν Ἰσαὰκ, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα ἐκείνην ἀπολαύσασθαι, ἀλλὰ τὴν ἐπουρανίαν.

NOVUM
TESTAMEN
TUM
A.
IV. et c.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

per multo Christi opprobrij opulentia esset q̄ p̄st̄ior & cogitavit
 26 **ואתרעי דמיתר הו עותרא דחכרה דמשיחא טב מן**
per fidem mercedis in retributione enim erat intus Aegypti thesauris
כימנה רמזין האר היא נירכפורין אנרא: 27 **כהימנותא**
tanquā & speravit regis furorē à timuit neque Aegyptum reliquit
שבקה למצרין ולא דחל מן המתה דמלכא וסבר אידך
fecit per fidem conspicitur qui non Deum esset qui videns is
הו רחוא הוא לאלהא דלא מתחוא: 28 **כהימנותא עבר**

erat qui destruens ille ad eos accederet vt non sanguinem & asperit Pascha
פנחא ורסס דלא נתקרב להון הו דמחבל הוא
terram per tanquam curcis mare trāserunt per fidem primogenita
בוכרנא: 29 **כהימנותא עברו ימא דסוף אידך דעל ארעא**
illud ingredi ausi essent cum Aegyptij absorpti sunt & in eo aridam
יבישתא וכרה אתבלעו מצרינא כר אמרהו עלוהו:

septem perulstrata fuissent vbi corruerūt Iericho mania per fidem
כהימנותא שוריא דאיריהו נפלו מן דאתכרכו שבעא
qui non ijs cum perijt non coupona Rahab per fidem diebus
יומין: 31 **כהימנותא רחב זניתא לא אכרת עם הנון דלא**
in pace exploratores quod excepisset auscultarūt
אשתמעו דקבלת לגשושא בשלמא:

דנבינא ושליחנא ואכרתנא

Geidon de vt recitem tempus mihi est modicum dicam rursum quid
מנא טוב אמר ועור הו ליוכנא דאשתעא על גרעון
Samuel & de Danil & de Iephte & de Sampson & de Barac & de
ועל ברק ועל שמשון ועל יפתח ועל דוד ועל שמאול
regna vicerunt qui per fidem illi Prophetis reliquis & de
ועל שרכא דנביא: 33 **אילין דכהימנותא וכו למלתותא**
leonum ora & obturauerunt p̄missiones & receperūt iustitiā & operati sunt
ופל הו כאנותא וקבלו מולכנא וסברו פומא דאריותא:
& roborati sunt gladij ore ab & erepti sunt ignis vim & extinxerunt
ודעכו הילא דנורא ואתפעיו מן פומא דסיפא ואתחילו
castra & euerterūt in bello strenui & fuerunt in firmitatibus ex
מן כורחנא והו הילתנא בקרבנא וסחפו משריותא
inimicorum
דבעל דכנא:

26 **Maiores diuitias æstima-**
 mans thesauro Agyptio-
 tum, improperium Christi.
 Aspiciebat eum in remunera-
 tionem.

27 **Fide, reliquit Agyptum,**
 non veritus animositatem
 regis. inuisibilem enim tan-
 quam videns sustinuit.

28 **Fide, celebrauit Pascha, &**
 sanguinis effusionem: ne qui
 vastabat primitiua, tangeret
 eos.

29 **Fide, transferunt Mare**
 rubrum, tanquam per aridam
 terrā: quod expecti Agyptij,
 deuorati sunt.

30 **Fide, muri Iericho cor-**
 ruerunt, circuitu dierum sep-
 tem.

31 **Fide, Rahab meretrix nō**
 perijt cum incredulis, exci-
 piens exploratores cum pace.

32 **Et quid adhuc dicam?**
 Deficiet enim me tempus e-
 narrantem de Gedeon, Barac,
 Sampson, Iephte, Dauid, Sa-
 muel, & Prophetis:

33 **Qui per fidē deuicerunt**
 regna, operati sunt iustitiam,
 adepti sunt repromissiones,
 obturauerunt ora leonum:

34 **Extinxerunt impetum i-**
 gnis, effugauerūt aciem gla-
 dij, conualterunt de infirmi-
 tate, fortes facti sunt in bello,
 castra verterunt exteriorum.

26 **μειζοτα πλοδοποι ηζοσαμδρος ηνι Αιγυπτου θυσιασραδν, τον δεειδισαυδ τον Χριστου απιβλεπε γαρ εις τλω μιδα-
 ποδοσιαν. 27 πισει κατηλπιον Αηγυπτοι, μη φοβηθεις τον θυμο τον βασιλευς: τον γαρ αορατον ως εραν εκε-
 πτησεν. 28 πισει τον ανικον τον παρα, και τλω παρορητον τον αιματηρ, ηα μη ο ελεθρηθων τα παρορητικα, ηζο
 αυτω. 29 πισει δεδουσαν τλω ζυθραν διαλασαν ως θλα ζηρας, ης πηρας λαβοντες οι Αιγυπτιοι, καταπιεισι ο
 30 πισει τα τον Ιεραχο ετισσι, κυλαωλητα τον ηπια ημερας. 31 πισει Ρααβ η πορνη η σωματιλιπε τον
 απουρησαν, δεξαμενη τον κατασθονος μετ εβρωης. 32 και η επ λιγω: οπιλεψη γαρ με δηγρομβουε ο ζεθ-
 ρος, εβλα Ιερω, Βαερα π. και Σαμωημ, και Ιεφθα ε, Δαυιδ π, και Σαμειλ, και ηνι παρορητικω. 33 οι θλα
 πιστως κατηλπιον τον βασιληα, αζεβρασαν τον δυναμιουλω, επτηρον επαγ, και ων, εφραζαν τον ματα λιοντων,
 34 εβλασαν δυναμιου τον πυρο, εφτηρον τον ματα μαζαυρας, οι εδωσαν τον ματα τον αδονιαια, εβληθησαν Ιεζραοι ο
 πηλιμα, παρεμβουαυ εβλασαν τον ημεροσων**

AAAa iij

35 Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos: alij autem distenti sunt, non suscipientes redemptionem, ut meliores inuenirent resurrectionem.

36 Alij verò ludibria & verbera experti, insuper & vincula & carceres:

37 Lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt: circueierunt in melioris, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti:

38 Quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cauernis terræ.

39 Et hi omnes testimonio fidei probati, non acceperunt repromissionem:

40 Deo pro nobis melius aliquid prouidente, ut non sine nobis consummarentur.

CAP. XII.

I Ideoque & nos tantam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus & circumstans nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen:

Aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextera sedis Dei sedet.

35 Ἰσχυροὶ ἦσαν οἱ ἀποβάντες ἐκ τῆς ἀνάστασης τῶν νεκρῶν αὐτῶν· οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν. 36 ἄλλοι δὲ ἐκείνοις ἀποβάντες ἐκ τῆς ἀνάστασης, οὐκ ἔλαβον τὴν ἐπαγγελίαν, ἵνα ἴδωσιν ἂν ἄλλοτε ἄριστον. 37 Ἰσχυροὶ ἦσαν οἱ ἀποβάντες ἐκ τῆς ἀνάστασης, οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν. 38 οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν. 39 καὶ οἱ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν. 40 τὸ θεὸς ἵνα μὴ ἴδωσιν ἂν ἄλλοτε ἄριστον.

I Τοὺς ἀποβάντας ἐκ τῆς ἀνάστασης, οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν. 2 ἀποβάντες ἐκ τῆς ἀνάστασης, οἱ δὲ ἐπιμένοντες ἐν τῇ πίστει, ἀποδέχονται τὴν ἐπαγγελίαν.

& alij mortuorum resurrectione ex filios ipsarum mulieribus & delatione resurrectione liberati sunt ut sperauerunt neque mortui fuerunt in crucibus

alii se exposuerunt & verberibus ludibrijs verò alij lapidati sunt alij traditi sunt & in carceres lapidati sunt alij mortui sunt gladij in ore alij distenti sunt

aharna atnarko aharna bfoama dsiha mito aharna atnarko kbr lbsion mscha damera udeua usnikin mundus ipse erat dignus quib. non homines & coquisati de ayreli

non de fide eorum testimonium de quibus est omnia & in montibus & speluncis & in motibus in deserto errantes velis & caernis

non de fide eorum testimonium de quibus est omnia & in montibus & speluncis & in motibus in deserto errantes velis & caernis

capitulum 12

nubes qui veluti testes omnes hi qui us sunt nos etiam hoc prope tempore quod in omni peccatu etiam potera oia a nobis solam nos vadit ipse

illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen

illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen

illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen

illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen illud ad certamen curramus & per patientiam nobis est certamen

NOVUM TESTAMENTUM A IV. et c.

iusto & de Iob indignatio fit eum

כִּי הָיוּ רוֹנָה וּדְאוּב וּדְקִיָּה

aduersarij erant qui illis sceleratis à sustinuerit quanta ergo videre

הוּוּ הַכִּיל כְּמֵא סִיבְר מִן חִטָּא הַנִּין דְּהַנִּין הוּוּ סְקוּבֵלֵא
vester animus remittatur neque vos taceat ut non animae suae

לְנַפְשָׁהוּן דְּלֵא תֵאֲמִן לְכוּן וְלֵא תִתְרַפֵּא נַפְשָׁכוּן ;
quod est contra in certamine ad sanguinē vsque peruenistis nondum

לֵא עַד כִּיל מְשִׁיתוּן עֲרֵמָא לְדִמְטָא בְּאַנְוֵנָא דְלוֹקְבֵל
diximus filijs quam veluti illius doctrine & obliuisti illis peccatum

חֲטִיאתָ ; וְשִׁיעִיתוּנִיהוּ לִיּוּלִפְנֵא אִינֵא דִיאַךְ דְּלִבְנֵי אֲמִרָן
remissus sis neque Domini correptionem negligas ne Fili mi vobis

לְכוּן בְּרִי לֵא תִהַכֵּא מִן מְרֻוּתָהּ דְּמִרְיָה וְלֵא תִתְרַפֵּא
enim quem diligit eum tu argueris ab eo cum tuo animo

נַפְשָׁךְ אֲמִתִּי דִמְנָה מִתְכוּן אַנְתָּ ; לְמֵן דְּרַחֵם לֵה נִיר
sustinete in eis vult quos ipse eos filios & flagellat eū castigat Dominus

מִרְיָה דְרֵא לֵה וּמְנַר דְּלִבְנֵי אִילוּן דְּהוּ עֵבֵא בְּהוּן ; סִיבְרו
apud vos agit filios apud tanquam quoniam correptionem igitur

הַכִּיל מְרֻוּתָהּ מִשְׁל דְּאִיךְ דְּלוּת בְּנֵי אֵא סְעֵר צֹדִיקוּן
absque & si pater ipsius eum castigat quē non filios enim quis est Deus

אַלְהָא אִינוּ נִיר בְּרֵא דְלֵא רְדֵם לֵה אֲבוּהוּ ; וְאַן דְּלֵא
vos estis homo omnis castigatur in qua illa estis castigatione

מְרֻוּתָהּ אַנְתוּן הִי דְּכֵה מִתְרַדֵּם כָּל נִשְׁ הוּיְתוּן לְכוּן
nos fuerunt castigantes carnis patres nostri & si filij & non extranei

נִוְכְרִיָא וְלֵא בְּנֵי ; וְאַן אֲבֵהִין דְּבִסְרָם רְדִין הוּוּ לָן
patri ipsorum subiiciamur debent ergo quāto magis ab illis eram & erubescētes

וּבֵהִתִּין הוּוּן מְנַהוּן כְּמֵא הַכִּיל חֵיבְנֵן דְּנִשְׁתַּעֲבֵד לְאַבְהִין
erant volentes sicut modicū ipsum ad tēp^o enim illi & viuemus spirituum

דְּרוּחָתָא וְנֵחָא ; הַנִּין נִיר לְכוּן הוּוּ זְעוּר אִיךְ דְּצִבְקִין הוּוּ
sacritatis ipsi vti participes sim^o ad auxiliū nrūm autē Deus nos erāt castigātes

רְדִין הוּוּ לָן ; אֲלֵהָא דִין לְעוֹדֵרְנֵן דְּנִשְׁתוּתָהּ לְקִדְשׁוּתָהּ ;
sed sic quod gaudij existimatur non in tēpore suo autē castigatio omnis

כָּל מְרֻוּתָא דִין בְּזִכְנָה לֵא מִסְתַּבְרָא דְּדִרְוּתָא הִי אֵלֵא
dat & iustitiae pacis fructus verò ad extremum doloris

דְּכְרִיּוּתָא לְהִרְתָּא דִין פֵּאֲרָא דְשִׁלְמָא וְדוּרִיקוּתָא יְהֵבֵא
exercitati fuerint qui qer eā illis

לְאִילוּן דְּכֵה אֲתִרְשׁוּ ;

3 Recogitate enim eum qui talem sustinuit à peccatorib^o aduersum semetipsum contradictionem : vt ue fatigemini animis vestris deficientes.

4 Nondum enim vsque ad sanguinem restitistis, aduersus peccatum repugnantēs ;

5 Et obliuisti estis consolationis, quae vobis tanquam filiis loquitur, dicens, Fili mi, nolli negligere disciplinam Domini: neque fatigētis dum ab eo argueris.

6 Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem filium quem recipit,

7 In disciplina perseuerate. Tanquam filijs vobis offert se Deus: quis enim filius, quē non corripit pater?

8 Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & non filij estis.

9 Deinde patres quidem carnis nostrae, cruditores habuimus & reuertebamur eos: num multò magis obtemperabimus Patri Spirituum & viuemus?

10 Et illi quidem in tempore paucorū dierum, secundum voluntatē suam erudiebant nos: hic autem ad id quod vtile est, in recipiendo sanctificationem eius,

11 Omnis autem disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed maximo: postea autem fructum pacatissimi exercitatus per eam, reddet iustitiae.

3 ἀπολογισθεσθε αυτω τον οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 4 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 5 και ο αγγελος της ειρηνης και της αγαπης, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 6 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 7 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 8 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 9 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 10 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου. 11 οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου, μη και μητις, οτι ουκ εστιν ομοιωσεν τα κακοπραγια αυτου.

quadragesimalis oblatio

דקורבן דארבעין

confirmate nutantia & genua vestra remissas manus vestras hoc propter
 מטר הנא אידיוכון ובורכיוכון רעלהא שררו ;
 non quod claudū vt mēbrum pedibus vestris facite rectas & firmas
 ושביו אררינא עבדו לרגליכון דהדמא דהגור לא
 homine omni cum pacem post currite sanetur sed videtur
 נעשש אלא נהאכא ! 14 הרטו בתר שלמא עם כל אנש
 & estote videt nō Dominū nrūm homo quia sine ea sustinuerim lapid
 ותת קדושהא דכלעריה אנש למרן לא הוא : 15 והיותון
 Dei gratia à qui sic diligitur inter vos reperitur homo ne forte caute
 ורין דלמא אנש נשתכה בכון דחסירמן טיבותא דאלהא
 multi & per ipsum & vos perurbet foliū p ducat amaritudinū radix az qua acc
 או דרלמא עקרא דמורא נפק עופיא ונהרכון ובה כנואא
 sicut & remissus sit scortator inter vos reperitur homo nequis aut contumax
 נמיכין 16 או למא אנש משתכה בכון דוני ורפא איך
 estis scientes suam primogeniturā vendidit edulio qui est
 עמי נבחה מאכולתא זכן בוכרותה : 17 ידעין אנתון
 & reprobatus fuit benedictionē vt hzredicaret suis volens postea quod eius
 גודאין כותרכן צכא הוא דנארר בורכתא ואסתלי
 non cum quz fuisse cū lacryma quanuis inuenit nō ad penitentiā enim loquit
 אנתא גיר ליתבותא לא אשכה כד בדמעא בעה : 18 לא
 ad tenebram non etiam & palpabilem qui ardeat ad ignem accessit enim
 גודאנתקבתון לנורא דיקדא ומתנששא אף לא לחשובא
 & ad vocem cornu ad vocem neque & ad procellam & ad caliginē
 ווערפלא ולעוררא : 19 ולא לקלא דקרנא ולקלא
 fieret sermo addecerat vt non obscuroant quā qui audierūt illū ipsam verbū
 דמלא הו דהגון דשמעוהו אשתאלו דלא נתתוסף נהמלל
 quod p̄cipiebatur id ad sustinēdū erant potentes enim nos
 עמון : 20 לא גיר משכהין הוו לסיברו מרס דאתפקד
 & ita lapidetur montem ad tetigerit bellia quod si erant
 דאנן היותא תתקרבי לות טורא תתרנס : 21 והכנא
 sum & extremifcēs sum quia per territus dixerit vt Moses visio erat formidabilis
 דדיל הוא הווא דמושא אמר דדהיל אנא ורתיר אנא :

12 Propter quod remissas
 manus & soluta genua erigi-
 te:
 13 Et gressus rectos facite
 pedibus vestris, vt non clau-
 dicans qui erret, magis autē
 sanetur.
 14 Pacem sequimini cum om-
 nibus, & sanctimoniam: si-
 ue qua nemo videbit Deum:
 15 Contemplantes nequis
 desit gratiæ Dei: ne qua radix
 amaritudinis sacrum germi-
 nans impediatur, & per illam
 inquinentur multi.
 16 Nequis fornicator aut
 prophanus, vt Esau: qui pro-
 pter vnam escam vendidit
 primitiua sua.
 17 Scitote enim quoniam
 & postea cupiens hzreditare
 benedictionē reprobatus est:
 non enim inuenit peniten-
 tiæ locum, quāquam cum
 lachrymis inquisisset eam.
 18 Non enim accessistis ad
 tractabilem montem & ac-
 cessibilem ignem, & turbine,
 & caliginem, & procellam,
 19 Et tubæ sonum, & vocē
 verborum, quam qui audie-
 runt, excusauerunt se, ne eis
 fieret verbum.
 20 Non enim portabant
 quod dicebatur, Et si bestia
 tetigerit montem, lapidabitur.
 21 Et ita terribile erat quod
 videbatur, Moyses dixit, Ex-
 territus sum & tremebūdus.

NOVUM
 TESTAMEN-
 TUM
 A.
 IV. et c.

12 διὸ τὰς χειρῶν ἡμῶν ῥηλαί, καὶ τὰ γόνατα ἡμῶν ῥηλαί, ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν 13 καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν
 τὸ ἄσπετον ἡμῶν, ἵνα μὴ τὸ ῥηλαί ὄντα ῥηλαί, ἵνα μὴ ἡμῶν 14 εἰς τὸν οὐρανὸν ἡμῶν
 σμῆν, ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν: οὐκ ἔστιν ἡμῶν 15 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν
 ζα πικρίας ἡμῶν φύσσει ὄντα ῥηλαί, καὶ εἰς τὴν ἡμῶν μανθῶσι ποταμοί. 16 μὴ ἡμῶν
 ἀπὸ βρωσιῶν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ῥηλαί ὄντα ῥηλαί. 17 ἵνα ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν
 ἀλογίαι, ἀπὸ τοῦ ῥηλαί ὄντα ῥηλαί, καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν. 18 ἵνα ἡμῶν
 ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν. 19 καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν
 ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν, ἵνα ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν. 20 ἵνα ἡμῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν
 εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἵνα ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν. 21 καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῶν.

& ad ciuitatem Sion nad montem accessistis verò vos 22 אנחנו דין אתקרבתי לטורה דצהיון ולמדינתה

23 דמלאכא! ולעדה דבוכרה דמתכתבין בשמיא ואלהה דינה דכל ולרוחא דכאנה דאתגמרו

24 ולישוע כצעיא דדיתקא חרתה ולרסכסרה דמלל אפרמיני נסרעו ergo caute Abel illo prx meli? אודהרו הכיל דלמאתהאלון

25 טב מן הו דהביל! אודהרו הכיל דלמאתהאלון eum qui aspernati sunt euserunt non illi enim si vobiscum qui loquitur eù illi? מן מן דמלל עמכון אן ניר הנון לא אתפציו דאשתאלו מן

26 דמלל עמן מן שמיא אינא דקלה ארעא זיע השא דין מלך ואמר דתוב דהא זכנ אנא זייע לא בלחוד ארעא

27 אלא אף שמיא! דהא דין דאמר דהנה זכנ מחויא שוחלפא דהנן דמתזיעין כמל דעבידא אנון דנקוון

דשיח אבהתה ומלכה מהימנא

28 ומטל הכיל קבין מלכותא לא מתזיעא נאחוד טיבוהא דכרה נשמש ונשפר לאלהה בתחמטתה

29 וברחלתא! אלהן גיר נורא הו אכלתא קפלאון

22 Sed accessistis ad Sion montem, & ciuitatem Dei uiuentis, Ierusalem cœlestem, & multorum millium Angelorum frequentiam:

23 Et Ecclesiam primitiuorum qui conscripti sunt in cœlis, & iudicem omnium Deum, & Spirituû iustorum perfectorum:

24 Et testamenti noui Mediatorem Iesum, & sanguinis asperionem melius loquentem quam Abel.

25 Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi non effugerunt, recusantes eum qui super terram loquebatur, multò magis nos, qui de cœlis loquentem nobis auertimus.

26 Cuius vox mouit terram tunc: nunc autem reponit, dicens, Adhuc semel, & ego mouebo, non solum terram, sed & cœlum.

27 Quòd autem adhuc semel dicit, declarat mobilitatem translationem tanquam factorum, vt maneat ea quæ sunt immobilia.

28 Itaque regnum immobile suscipientes, habemus gratiamper, quâ seruimus placentes Deo, cum metu & reuerentia.

29 Etenim Deus noster, ignis consumens est.

CAP. XIII

BBBb

- 1 Charitas fraternitatis maneat in vobis.
- 2 Et hospitalitatem nolite obliuisci: per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis.
- 3 Mementote victorum, tanquam simul vincti: & laborantium, tanquam & ipsi in corpore morantes.
- 4 Honorabile connubiū in omnibus, & thorus immaculatus. Fornicatores enim & adulteros iudicabit Deus.
- 5 Sint mores sine avaritia: contenti presentibus: ipse enim dixit, Non te deferam, neque derelinquam.
- 6 Ita vt confidēt dicamus, Dominus mihi adiutor, & nō timebo quid faciat mihi homo.
- 7 Mementote prepositōrū vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei: quorum intuentēs exitum cōuersationis, imitamini fidem.
- 8 Iesus Christus heri & hodie, ipse & in secula.
- 9 Doctrinis varijs & peregrinis nolite abduci, Optimū est enim gratia stabiliri cor, non efcis quę nō profuerunt ambulanti in eis.
- 10 Habemus altare, de quo edere non habent potestati, qui tabernaculo deseruiunt.

ne peregrinorum & dilectionis in vobis maneat fratrum Charitas
 הוֹנָא דְרֵאחֵי נִכְתָּר כְּבוֹן: 2 וְרַחֲמֵתָ דְאִכְסֵנִיָּא
 excipere sentiret non vt cum homines digni fueret enim per hac obliuiscant
 הַעֲוִן בְּהֵרָגָה נִיר שׁוֹ אֲנִישָׁה דְכִדְר לֹא רִנִּישׁוּן נִקְבְּלוּן
 vincti cum eis ipsi aeli qui vincti sunt eorum estote memores Angelis
 מְלֵאכֵי: 3 עֲהָדוּ אֵילִין דְאִסְרִין אִיךְ הוּ רַמְעֵהוּן אִסְרִין
 qui carne homines tãquam qui afflicti sunt eorum mementote efis
 אִתְרִכוּ לְאֵילִין דְאֵילִין אִיךְ אֲנִישָׁה דְבִסְרֵיָּה
 est purus & thorus eorum in oiu' cõjugiũ honorabile est efis in hoc
 לְמִשְׁן אֲתָהוּן: 4 מִיְקָרוּ וּזְוֹנָה בְכָל וְעַרְסֵהוּן דְכִנְיָה הִי
 argentum diligens sit non Deus iudicat & adulteros suos fornicatores
 לְמִיָּא רִין לְגִירָא דְאֵן אֵלֵהָ: 5 לֹא הוּא רַחֲסֵ כִסְפָּה
 Dominus enim ipse vobis quod est id vobis sufficiat sed mē vobis
 רִינִיכוּן אֵלֵהָ נִכְסָפָה לְכוּן מְדֵם דְאֵית לְכוּן הוּ נִיר מְרִישָׁה
 nobis & est manus erga te remittam neque recedam quoniam dixit
 אִמְרֵי דְהָא אֲשַׁבְּךְ וְלֹא אֲרַפָּה כִּךְ אִירִיָּא: 6 וְאֵית לִךְ
 mihi faciat quid timebo non adiutor me' Dominus me' confidetur vobis
 דְאִמְרֵי תְּמִילֵי מְרִי מְעַדְרֵי לֹא אֲדַחַל מִנָּה עֲבַד לִי
 qui locuti sunt eorũ ductorũ vestrorum memores estote hominũ efis
 בְּרִנְשָׁה: 7 הֵוִיתוּן עֲהָדִין לְמַדְרִינִיכוּן אֵילִין דְמַלְלוּ
 cõuersationi ipsorũ perfectionem exquirete Dei sermonem vobiscum
 עֵינְבוּן מִלְתָּה דְאֵלֵהָ אֲתַבְּקוּ בְשׁוֹלְמָה דְרוּבְרִיהוּן
 & hodie heri Christus Iesus fidem illorum imitamini
 וּמְרִי בְּהִמְנוּתָהוּן: 8 יֵשׁוּעַ מְשׁוּהָ אֲתַמַּל וּיּוֹמְנָה
 & in eternum & nō est
 וְהוּוּ וְלֵעֲלָם:

& de Sacerdotibus Crucifixionis parascues hora nona
 דְחֵשֶׁע שְׁעוֹן דְעִרְבֵתָהּ דְוִקִּיפּוֹתָהּ וְדִכְהֵנָה
 enim est bonum abducimini ne & varias peregrinas ad doctrinas
 לְיִוִּלְפָנָה נִוְכִירָא וּמְשַׁהֲלָפָה לֹא תִתְרַבְרוּן שְׁפִיר הוּ נִיר
 non quoniam per cibos & non corda nostra cõfirmem' vt per gratiam
 דְמְשִׁימָתָה נִשְׁרֵר לְבוֹתָהּ וְלֹא כְּמֵאֲכֵלְתָּה מִטַּל דְלֵא
 ex quo non altare vero nobis est in eis qui ambulauerunt illi ad idem altare
 אֲתַעֲדְרוּ אֵילִין דְהִלְכוּ בְהִין: 10 אֵית לִךְ רִין מְדַבְּחָה דְלֵא
 ministrant qui in tabernaculo ijs ex quo edere licet
 שְׁרִישׁ לְמַאֲכֵל מִנָּה לְהִנוּן דְבִמְשַׁכְּנָה מְשַׁמְשִׁין

NOVUM
 TESTAMENTUM
 A.
 IV. et al.

1 Η φιλαδελφία μείνητω. 2 τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλήθηντε. 3 ἡμεῖς ὁ γὰμος ἐστὶν πᾶσι καὶ ἡ καὶ τῆς ἀμείνων πόρτου δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 4 ἡμεῖς ὁ γὰμος ἐστὶν πᾶσι καὶ ἡ καὶ τῆς ἀμείνων πόρτου δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 5 ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 6 ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 7 ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 8 ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 9 ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς. 10 ἡμεῖς ἀγαπᾶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἑαυτοὺς.

in domum Pontifex summus sanguine eorum erat quorum offeres illorum enim animalium
חיותא ניר הלין דמעל הוא דמהין רב כומרא לבית
castra extra erat cõbusta caro eorum peccatis pro Sanctuarij
מקדשא חלף הטחא בכרהין יקד הוא לבר מן משריותא;
ciuitatem extra in sanguine suo populũ suũ vt sanctificaret Iesus hoc propter
מטל הנא ישוע דנקדש לעמה ברמה לבר מן מדינתא
castra extra ad eum exeamus igitur nos & etiam passus est
חשו: ואף חנן הכיל נפוק לותה לבר מן משריותא כד
hic qui permaneat ciuitas enim nobis non est opprobrio ipsius induti
לבישין חסדרה: לית לן ניר מדינתא דמקניא הרבא
hostias faciamus ascẽdere & per manũ eius aspiciamus quæ futura est ad illam sed
אלא לאידא דעתידא מסכנן: ובאידה נסק דכחא
labiorum fructus qui est Deo tempore in omni laudis
דתשבוחתא בכל זכּן לאלהא דאיתיה פארא דספּותא
& cõmunicationis cõsiderationis obliuiscimini nec nomini eius quæ cõsistit
דמדין לשמה: ולא תטעון מרחמנותא ושותפותא
parete Deo homo placet victimis in his pauperum
דמסכנא כהלין דכחא שפר לאלהא: אתטפּימו
animabus vestris pro vigilant enim ipsi eis & aufcultate gubernatoribus vestris
למדברניכּון ואשתמעו להון הנון ניר שהרין חלף נפשתכּון
facientes sint vt eũm gaudio rationem vestri qui reddent homines tanquã
איך אנשא דיהבין חושבנכּון דכּהרותא נהון עבדין
orate vobis expedit non quoniam eum gemitibus & non hoc
הדא ולא בתנחמא מטל דלא פקחא לכּון: צלו
volumus re quia in omni nobis est bona quoddã cõscientia enim cõfidim pro nobis
עלין תכּלינן ניר דתארתא טכתא אית לן דכּבל מרס עבּינן
vt faciatis a vobis ego peto vehementer nos geramus vt bene
דשפיר נדבר: יתראית בעא אנא מנכּון דתעבּרין
ille pacis autem Deus ad vos reuertat vt breui hoc
הדא דבענל אתפּנא לכּון: אלהא דיין דשלמא הו
per sanguinẽ gregis magnam Pastorem mortuorum domo e qui eduxit
דאסק מן בית מיתא לרעיא רבא דמרעותא ברמא
Dominus noster Christus Iesus qui ipse est quod in æternũ testamẽti
דדיקא דלעלם דאיתוהי ישוע משיחא מרן:

11 Quorum enim animalium inferetur sanguis pro peccato in Sancta per Pontificem, horum corpora cremantur extra castra.
 12 Propter quod & Iesus, vt sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est.
 13 Exeamus igitur ad eum extra castra, improprium eius portantes.
 14 Non enim habemus hic manentem ciuitatem, sed futuram inquitimus.
 15 Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est, fructum labiorum confitentium nomini eius.
 16 Beneficentiæ autem & communionis nolite obliuisci, talibus enim hostiis promeretur Deus.
 17 Obedite prepositis vestris, & subiaccete eis. Ipsi enim peruigilant quasi ratione pro animabus vestris reddituri, vt cum gaudio hoc faciant, & non gementes, hoc enim non expedit vobis.
 18 Orate pro nobis cõscientiam enim quia bonã cõscientiam habemus, in omnibus bene volentes cõducari.
 19 Amplius autem deprecor vos hoc facere, quod celerius restituar vobis.
 20 Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis pastorem magnum ouium in sanguine testamẽti æterni, Dominũ nostrum Iesum Christum,

11 און דר' אית' ארעטא צוואו דו אַמא זעל אַמגריאַס אַף די אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס די גרומאטא און פאַרשעטן זענען פֿאַר אַרעטאס. 12 דער אָנגע זעלע, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 13 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 14 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 15 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 16 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 17 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 18 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 19 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס. 20 וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס, וואָס אָנגע זעלע פֿאַר אַרעטאס.

BBBb ij

21 Apert vos in omni bono, ut faciatis eius voluntatē, faciens in vobis quod placeat corā se per Iesum Christum: cui est gloria in secula seculorum. Amen.

22 Rogo autem vos, fratres, ut sufferatis verbum solatij. Etenim per paucis scriptū vobis.

23 Cognoscite fratrem vestrū Timotheum dimissum, cum quo (si celetius venerit) videbo vos.

24 Salute omnes prepositos vestros, & omnes sanctos. Salutant vos de Italia fratres.

25 Gratia cum omnibus vobis. Amen.

Scripta ab Italia per Timotheum.

quæ ipsius Epistolarū decim quatuor Pauli scriptura Dñi arripere auxilium scribere impleta est.

agat & ipse volūtatē ipsius ut faciatis bono opere in omni vos per dicit ipse
והו נסעור בכל עבר טב דהעכרון צבינה והו נסעור
laus cui sit Christi Iesu per manū corā ipso quod bonū est id est in omni
במים דשפיר קדמוהו ביד ישוע משיחא דלה שובחא
ut, p'trahatis fratres mei à vobis autē ego peto amen seculorum in seculum
לעולם עלימין אמין: כעא אנא דין כנכון אחי דהגרון
vobis scriptū ipse paucis quoad in consolationis in sermone scriptū vobis
והו כנבלתא דבויאא מטל דבויעוריתא הו כתבת לכון:
venerit breui & si qui solutus est Timotheum fratrem nrūm verū cognoscite
דעו דין לאחון טימותאוס דאשתרי ואן כענל נאתא
vestrorum ducum omnium pro pace postulate vos iustitiam
עמא אהובון: שאלו בשלמא דכלהון מדברניכון
quæ ex omnes pro pace vestra postulant Sanctorum & omnium
והו קרישא: שאלו בשלמכון כלהון דמן
amen omni vobis eū Gratia Julia
אשריא: טימותא עם כלכון אמין:

ex quæ scripta est Hebræos quæ ad epistolæ Pauli
שלמת אנתה דלורת עברינא דאהתכרת מן
Timothei per manus & missa est quæ Romæ Julia
אשריא ודהומי ואשתדררת באירי טימותאוס:
שלם למכתב בעודון מרן כתבא דפולוס ארבת עמר אנרן דילה:

NOVUM
TESTAMENTUM
A.
IV.

21 κατηχησαί υμᾶς ἐν παντί ἵνα ἀγαθῶν, εἰς τὴν τιμὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθῶν ἀποδοθῆναι ὑμῖν, διὰ τὸ ἰσχυρῶς Χριστῶ, ὃν ἠδύναται εἰς τὰς αἰωνίας αἰώνων ἀμιού. 22 ἠρώτων ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνεχθῆναι τὸν λόγον τῆς ἐπιτολῆς ταύτης, ἧς ἠδύναται εἰς τὰς αἰωνίας αἰώνων. 23 γινώσκτε τὸν ἀδελφόν ὑμῶν Τίμοθεον, ὃν ἀπέστειλα ὑμῖν, ὅπως ἔσται μετὰ ὑμῶν, ὡς ἐὰν ἐπιτελεθῆσθε τὴν ἐπιτολάν. 24 ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. 25 ἡ χάρις ἡμεῖς πάντες ὑμῖν. ἀμιού.
Γρὸς Ἑβραίοις ἐγγράφη ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Ἰταλίας διὰ Τίμοθεον.

& Ioannis & Petri Iacobi epistolae tres sigillamus Christi Iesu Domini nostri in nomine
בשם מרן ישוע משיחא חתמינן תלרת אנרן דיעקוב ופטרוס ויוחנן
caput Apostoli Iacobi Epistola
קפלאון אנתה דיעקוב שליחא

EPISTOLA CATHOLICA Iacobi Apostoli.
CAP. I.
Iacobus Dei & Domini nostri Iesu Christi servus, duodecim tribubus, quæ sunt in dispersione, salutem.
2 Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis:
Martyrum commemoratio
דוכרנה דסחרה
duodecim Christi Iesu & Domini nostri Dei servus Iacobus
יעקוב עכרא דארהא ורברן ישוע משיחא לתרתעכרא
vobis sit gaudium omne pacem inter gētes que dispersa sunt
שבן דרועין כעממא שלם: כל הרוא תהוא לכון
& varias multas in tētationes ingredietis: cum fructus
אזבר תעלון לנסינא סנאא ומשחלפא:

H. TOY AGIOY IAKΩBOY KATHOLIKH EPISTOLH.
Κεφ. Α.
1 Ἰακώβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, τῶν δώδεκα καὶ φυλακῆς τῶν ἐν τῇ διάσπορᾷ ὄντων.
Ἰακώβος ἡγεῖται, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς ἀπειλήσῃτε τὸν ἑαυτοῦ.

